

Filatelisten

Svensk filatelistisk tidskrift | Årgång 124 | Nr 4 2023



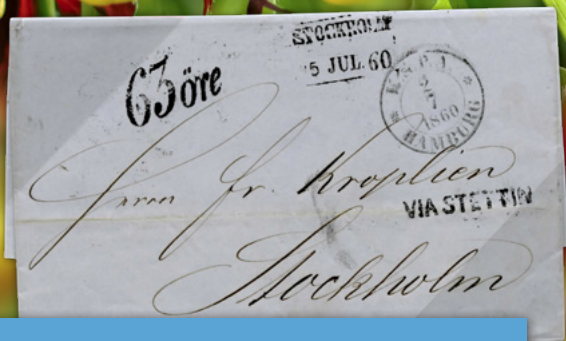
*Guckusko på
frimärken*



Berömda frimärken

nr 6 med en ovanlig form

**Tidiga poststationers
begränsningar**



Posthistoria på Netex

Utmärkelser 2023

Sålt på Skanfil's Höstauktion 2022:



Såld för NOK 295.200,-



Såld för NOK 115.620,-



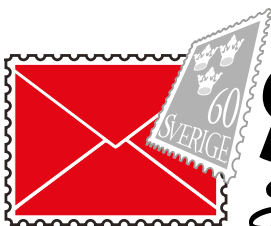
Såld för NOK 103.320,-



Såld för NOK 639.600,-

Sälj hos Norges största auktionshus!

Höstens kvalitetsauktion med frimärken, mynt och sedlar äger rum den 9. - 12. november. **Har du toppobjekt du vill sälja?** Inlämningar mottages löpande vid våra avdelningar i Knivsta, Oslo, Bergen, Trondheim, Haugesund och Sarpsborg.



SKANFIL

Sverige ab

KVALITETSAUKTION

27-28 MAJ



**Frimärkshuset
Skandinavisk
Filateli AB**

Frimärkshuset Skandinavisk Filateli AB
Holländargatan 21 B, 111 60 Stockholm
Telefon: +46 8-661 74 50 | E-post: info@frimarkshuset.se
www.frimarkshuset.se

Filatelisten

Svensk filatelistisk tidskrift
Nummer 4 2023 | Årgång 124

Filatelisten är Sveriges Filatelistförbunds medlemstidning och ges ut med åtta nummer 2023.

Filatelisten trycks hos Linderoths tryckeri i Vingåker.

Prenumeration: 620:-/år (inom Sverige)
Vid medlemsfrågor/utebliven tidning, kontakta SFF:s kansli: 073-203 02 00

Redaktionen adress:
SFF – Filatelisten | SFF Kansli
Glasfibergratan 8, 2 trappor
125 45 Älvsjö
Kontakt: Karin Kjäll, tel: 0722-52 77 92
E-post: redaktion@sff.nu
Ansvarig utgivare: Rikard Azelius

Hemsida: www.filatelisten.se

Utgivningsplan 2023:
Vår, fredag vecka: 5, 10, 15, 20
Höst, fredag vecka: 35, 40, 45, 50

Annon priser:
1/1 sida 5.290:-
1/2 sida 2.790:-
1/4 sida 1.490:-
1/8 sida 790:-
1/16 sida 390:-
Småannonser på Marknadsplatsen 100:-

Annonsbokning till nästa nummer senast 9/8. PDF-original 15/8.

ISSN 1100-0198

OBS! Eftertryck, helt eller delvis, tillåts inte utan utgivarens godkännande. För insänt icke beställt material ansvaras ej. Den som sänder material till SFF – Filatelisten anses medge publicering och lagring. Eventuell beskattning av vinster i tidskriftens tävlingar svarar pristagaren för. Citera oss gärna men ange källan.

Omslagsbild: ON-Photography, Adobe Stock

En vänlig grönska ...

... har försiktigt börjat smycka dalarna och ängarna med sin rika dräkt. Nu känns det än mer lockande att besöka frimärksträffar när man har solen istället för en snöstorm i nacken. Och det märks att vi alla är gladare. Jag får in flera rapporter om hur snön har börjat smälta undan i norr, och att det börjar komma blommor i söder. Det är fascinerande att ha kontakt med människor från hela landet, vilket påminner en om hur avlångt det är.

Med sommaren kommer semester, och kansliet kommer att vara stängt under veckorna 26–30. Det går såklart ändå att skicka mejl under den tiden, och vi svarar så snart vi är tillbaka på plats.

Karin Kjäll, grafisk formgivare, SFF Filatelisten

Redaktionskommitté

Rikard Azelius	rikard.azelius@vinge.se
Lars-Håkan Jonasson	lhj@bahnhof.se
Mikael Blomquist	mikael.blomquist@telia.com
Peter Johansson	petersjohansson@yahoo.com

Förbundskansli

Kansli	Elisabeth Björklund Joback
Besöksadress	Glasfibergratan 8, 2 tr, Älvsjö
Postadress	Glasfibergratan 8, 125 45 Älvsjö
Telefon:	073-203 02 00

(helst måndag – torsdag
09.00 – 11.00, andra tider kan du lämna ett meddelande eller skicka ett mejl)

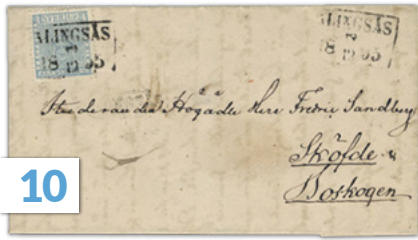
E-post	kansli@sff.nu
Internet	www.filatelisten.se , eller scanna qr-koden.



Bankgiro	581-6772
Swish	123 009 62 97

Sveriges Filatelistförbund, SFF är en öppen oberoende ideell riksorganisation som har till uppgift att främja samlandet av samt organisera samlare av frimärken, vykort och övriga filatelistiska objekt.





Innehåll

Kansliet har sommarstängt 26 juni till 28 juli

- 6 Ordföranden har ordet
- 8 Styrelsen informerar
- 10 Auktionskrönikan
- 13 Ny ordförande i SFF Göteborg
- 14 Filatelistens samlarskola nr 237
- 16 Var i hela världen ... ?
- 16 Postnords frimärksutgivning på kansliet
- 18 Berömda frimärken
- 19 Trelleborg 2023 i antågande
- 20 Guckuskon - ingen menlös toffel
- 24 Döda frimärksländer - 10
- 26 Dyrare lokaler försvårar för förening
- 28 Svensk postfilateli, år 1975 - ca 2002, nr 18
- 30 Nordiska frimärken
- 34 Nytt från Samlamera
- 35 Hallå där! Christer Mårtensson
- 36 Landet runt
- 40 Tips på Netex
- 42 Postmusei vänner - sjöhistoria vid årsmöte
- 45 Nytt från Slaniasamfundet
- 46 Förordningar angående postväsendet - nr 4
- 52 Utmärkelser 2023
- 54 Hurra, hurra!
- 56 Ordfläta
- 58 Marknadsplatsen
- 59 Kommande aktiviteter
- 60 Annonser

Välkommen med artiklar och läsarinlägg till redaktion@sff.nu som bifogade worddokument. Bilder bifogas separat (helst i JPG-format). Skriv noga vem som författat artikeln samt tagit bilderna.

Nästa nummer kommer ut den 1 september!

Ordföranden har ordet

Vi har under den senaste tiden färdigställt årsredovisningen för 2022 och revisorerna har lämnat sin revisionspromemoria. Tyvärr kan jag konstatera att resultatet blev sämre än budgeterat. I budgeten för 2022 förväntades en förlust, som i stor utsträckning berodde på de höga personalkostnader vi hade för den förra redaktören. Däremot ser det ljusare ut framöver. Personalkostnaderna för produktionen av Filatelisten har ju planerligt mer än halverats genom anställningen av Karin och genom att Redaktionskommittén gör ett stort arbete på ideell basis.

Kostnaderna för att driva Samlamera har ökat och bedömningen är att kostnaderna kommer att ligga på en högre nivå framgent. Ny skattelagstiftning medför även nya kostnader för administration av information till Skatteverket om större säljares aktivitet på sidan. Revisorerna har därför uppmanat styrelsen att utvärdera Samlamera, vilket styrelsen kommer att göra.

Sponsringsintäkterna var lägre 2022 än budgeterat. Arbetet med Guldsponsorer påbörjades under 2022 men sponsringsperioden började först den 1 januari 2023. Genom de Guldspon-

sorer som redan ackvirerats ser sponsringsintäkterna bra ut för 2023. Vi ska också nämna att Thomas Hagström donerat betydande belopp till tackande av kostnaden för hemsida och webbshop. Tack Thomas!

Även om underskottet blev större än budgeterat 2022 känner jag ingen oro inför framtiden. Vi har lyckats förbättra Filatelisten till en väsentligt lägre kostnad, vi har fått en ny hemsida och webbshop och vi har lagt ut bokföreläsning och bokhantering. Vi har kontroll på kostnaderna och strävar mot ytterligare effektiviseringar.

En positiv nyhet är att vi under 2022 fick en medlemsökning på 100 medlemmar netto, så trenden att vi får nya medlemmar håller i sig. Avslutningsvis kan jag nämna att ekonomin under 2023 är stabil och första kvartalet visar ett överskott över förväntad nivå.

Rikard



Sveriges Filatelistförbund

Glasfibergatan 8, 125 45 Älvsjö | Telefon: 073-203 02 00 | www.sff.nu

Styrelse

Ordförande: Rikard Azelius,
Otto Lindblads väg 13, 224 65 Lund
Rikard.Azelius@vinge.se

Vice ordförande: Lars Nordberg,
Maskinmästaregatan 2, 233 43
Svedala

Sekreterare: Ulf Nilsson, Riksvägen 4,
241 94 Hurva

Kassör: Thomas Hagström,
Snickerstigen 1, 144 33 Rönninge

Ledamot: Mikael Blomquist, Lund-
grensgatan 7, 652 21 Karlstad

Ledamot: Cajsa Ojakangas, Hjärne-
gatan 6, 3 tr, 112 29 Stockholm

Ledamot: Lars-Håkan Jonasson,
Coromantvägen 28, 862 40 Njurunda

Valberedning

Christer Mårtensson (sammanställande)
Rönnavägen 1, 247 60 Veberöd

Revisorer

Jan-Olof Ljungh, Falsterbovägen
100, 239 40 Falsterbo

Ulf Wahlgren, Blåbärsgatan 21, 212
29 Malmö

Riksföreningar Asiensamlarna

Christer Svensson, Kattfots-
backen 12, 165 73 Hässelby

Islandssamlarna

Mikael Magnusson,
Fyrspanng 65, 165 64 Hässelby
www.islandssamlarna.se

Rysslandssamlarna

Christer Warfvinge, Stångholms-
backen 42, 127 40 Skärholmen
www.sff.nu/rysslandssamlarna/

Svenska Czeslaw Slania-Samfundet

www.slaniassamfundet.com

Gränsföreningen för filatelins främjande

www.sff.nu/gf/

Hembygdsfilatelisterna

Anders Bock, Runebergsgatan 3,
114 29 Stockholm
<https://hembygdsfilatelisterna.se>

Bältespännarna

Christer Wahlbom, Humlegränd 6A,
179 60 Stenhamra
<https://sfb.hembygdsfilatelisterna.se>

Häftessamlarna

Bo Göransson, Emil Spelares väg 4,
395 97 Läckeby
www.haftessamlarna.se

SSPD - Sällskapet för svensk posthistorisk dokumentation

Leif Ruud, Malmvägen 48,
141 71 Segeltorp
www.sspd.se

Svenska Motivsamlare SMS

Tommy Samuelsson
Romsås 113, 523 98 Hökerum
romsas113@telia.com
www.svenskamotivsamlare.se

Svenska Vykortsföreningen

Benny Kullinger
Höganäsgratan 6B, 753 30 Uppsala
www.samlavykort.se



CHRISTOPH GÄRTNER AUCTIONS

*In philately you can discover
something new every day ...*

Consign or sell now! ALL BENEFITS AT A GLANCE

- Discreet and high-quality advice from our experts
- Free Valuation
- Fast and reliable handling
- Consignments & Outright Purchase
- Excellent consignment conditions, free of any additional costs ('flat fee all-inclusive')
- Send us your material free of charge as a parcel with DHL or Fedex
- Very strong international client network (over 179,000 potential clients all over the world)
- International auctions 3 times a year
- Reasonable commissions for the Brokerage of consignments

**Direct sale for cash or
consignment to our auctions.**

THE CHOICE IS YOURS!



Our Auctions – YOUR CHANCE!

IBRA AUCTION

26. MAI 2023 | CG Rarities
Auction during the IBRA in
Essen, Saal Ruhr

56th AUCTION

12 - 16 JUNE 2023
Philately, Banknotes & Coins

57th AUCTION

16 - 20 OCTOBER 2023
Philately, Banknotes & Coins

Closing date for consignments:
*Single lots 8 weeks and collections
7 weeks before auction!*



GET IN TOUCH WITH US:

+49 - (0)7142-789 400

info@auktionen-gaertner.de

www.auktionen-gaertner.de | www.cg-collectors-world.com



Auktionshaus Christoph Gärtner GmbH & Co. KG

Steinbeisstr. 6+8 | 74321 Bietigheim-Bissingen, Germany | Tel. +49-(0)7142-789400
Fax. +49-(0)7142-789410 | info@auktionen-gaertner.de | www.auktionen-gaertner.de

C.G.

Rapport från styrelsemöte

Styrelsen har haft styrelsemöte på distans. Utöver det löpande styrelsearbetet kan följande rapporteras:

- Nya direktiv från Skatteverket gör att vi behöver se över hanteringen av uppgifter för de som sålt för mer än 20 000 kr på Samlamera.
- I samarbete med Tradera arbetar vi för att poststämplor inte skall komma på drift, då dessa skulle kunna användas för att åstadkomma manipulerade försändelser/frimärken.
- Vår webbshop för litteratur och medlemskap har nu varit i drift i en månad och försäljningen har ökat kraftigt.

Förbundsstyrelsen

Filatelistisk Högskola 2024

Norrorts Frimärksförening i Täby fyller 55 år under 2024. Det vill vi celebrera genom att bland annat genomföra en Filatelistisk Högskola i Stockholm under det året.

Det är då sju år sedan vi senast genomförde en liknande spetsutbildning. Ingen högskola har, såvitt vi vet, genomförts i Sverige sedan dess och vi tycker det är hög tid för en ny. Det här är så viktigt för filatelins fortlevnad på en hög nivå. Vi är mycket stolta över att AB Philea återigen ställer upp som huvudsponsor för högskolan. Därutöver får vi ekonomiskt stöd från PostNord, SFF och Stockholms Filatelistförening.

Upplägget blir liknande det vi hade 2017, med sju lördagar (heldagar) utspridda över året samt en avslutande dygnskryssning. Vi kommer att ha föreläsare från hela Norden. Högskolan genomförs i AB Phileas lokaler på Svartensgatan 6 (Södermalm, Stockholm). Det här är en förhandsinformation så att du som vill ta chansen och förkovra dig inom filatelin kan boka in tiderna redan nu. Vi kommer att gå ut med vidare information när det blir dags att anmäla deltagande i högskolan. Den informationen, inklusive ett detaljerat program, kommer efter sommaren och kommer att publiceras i Nordisk Filateli, i Filatelisten samt på SFF:s och Sfu:s hemsidor.

Högskolan kommer att ske de datum som anges nedan med följande innehåll:

- | | |
|---------|--|
| 20/1 | Inledande föreläsningar, forskning, filatelistisk litteratur, att skaffa material med mera |
| 17/2 | Traditionell filateli |
| 16/3 | Posthistoria I |
| 13/4 | Motiv och Open |
| 4/5 | Vykort |
| 14/9 | Helsaker och Posthistoria II |
| 12/10 | Äkta eller falskt |
| 9–10/11 | Dygnsinternat på kryssningsfartyg: Om utställningar. Diskussion, avslutning. |

Du betalar 4 000 kr i deltagaravgift. I detta ingår utbildning, kursdokumentation, kaffe och lunch under kursdagarna samt avslutande kryssning (exklusive dryck. Vid måltider under kryssningen ingår dryck). Att delta i enstaka kursdagar kostar 1 000 kr per dag. Eventuell resa till och logi i Stockholm får deltagaren själv stå för.

Har du frågor eller funderingar – skicka ett mejl till mig (matssoderberg@outlook.com).

Jag och Richard Bodin kommer tillsammans att ansvara för genomförandet.

*Mats Söderberg, hedersordförande
Norrorts Frimärksförening*

Kvalitetsauktion 31 maj 2023

Mycket bra Kina!

Mi 105
(i kompl. serie
100–105)



Auktion 402 14 juni

Auktion 2329 19 juli

Auktion 403 23 augusti



Unikt. Lösenbelagt brev i 2:a viktklassen till Frankrike 1860. Avstämplat i Lübeck (= nr 3).

Stor raritet!
Gravyrprov
typ Da
i karminrött



Alla auktioner är LIVE online på www.PHILEA.se. Logga in på vår hemsida för att delta.

Våra auktioner ses av kunder över hela världen!

Delta som inlämnare du också. Kontakta oss gärna redan idag.

– Det självklara valet för 'namesales' –



Auktioner ca. 8 gånger per år.
auktion@philea.se Tfn 08-640 09 78
Svartensgatan 6, 116 20 Stockholm
Kontor även i Göteborg,
Malmö, Kalmar och Uppsala.



Onlinebutik med 1000-tals
objekt till fasta priser.
www.philea.se/shop
webshop@philea.se

Filatelisten.se är klar!

Vår nya moderna hemsida filatelisten.se är nu färdig. All väsentlig information är överflyttad från sff.nu. Klubbar som inte har en egen hemsida kan lägga in text med information om möten m m helt själva. Detta innebär stora förenklingar och säkrar upp informationen.

Hemsidan är helt mobilanpassad och den har en webbshop för att beställa medlemskap och litteratur. Litteraturen levereras snabbt från vårt lager och betalningen åker direkt in i vår bokförling. Detta underlättar stort för vår hantering av all försäljning. Vi kan till och med lägga en del av administrationen av framtida kongress, utställningar och event i den. Detta kommer att spara tid.

Inom kort stänger vi ner sff.nu och all trafik kommer att omdirigeras till filatelisten.se.

Jag vill passa på att tacka Thomas Hagström för hans stora insats både ekonomiskt och tidsmässigt i detta projekt. Utan denna insats hade vi haft stora tekniska problem med den gamla sidan.

*Lars Nordberg, vice ordförande
Sveriges Filatelistförbund*



Foto: Adobe Stock



Ringtypsbrev till Madagaskar 1877

Text: **Sven-Börje Ewers och Mats Ingers**

Bilder från respektive auktionshus.

En tät följd av auktioner inleddes den 22 mars med Phileas auktion av posthistoria som följdes dagen efter den 23 mars med Phileas extrauktion. Denna startade klockan 11.00 och sista ropet såldes vid 21.30-tiden. Söndag 26 mars var det dags för Frimärkshuset Skandinavisk Filateli auktion och den som inte lyckats med att få något till samlingen fick en ny chans på måndagen den 27 mars då Göta hade sin auktion med posthistoriska objekt.

Förfilateli, bland annat i många poster utbjöds hos Philea. Bland singelobjekten såldes ett brev med WIMMERBY rakstämpel i röd färg daterat 27 januari 1823 (bild 1). Tre daterade brev är kända och köparen kan vara nöjd som fick brevet till utropspriset om 3 000 kr.

ALINGSÅS fyrkantstämpel brukar på brev med fyraskillingar vara knappt tydbar. Nu fanns på denna auktion ett brev frankerat med fyra skilling banco och med en mycket vacker avstämpling, fyrkantsstämpel, ALINGSÅS 12.12.1855 (bild 2). Utropet var endast 300 kr. Köparen fick "pärlan" för 3 700 kr. Frimärket har dessutom den sällsyntare nyansen mattblå (Facit 2d).

Att allt inte är upptäckt inom filatelin kunde man konstatera då det på ringtypsperioden bland annat utbjöds tre brev adresserade till en sjöofficer och avstämplade i DEJE i Värmland: Det mest spektakulära var ett brev sänt till Madagaskar 1877 (bild 3). Ångkorvetten Gefle gjorde 1876–1877 en långresa som gick till Sydamerika och Sydafrika och flera hamnar angjordes, bland andra Tamatave på Madagaskar. Tidigare har inget ringtypsbrev som sänts till Madagaskar dokumenterats. Brevet såldes för 72 000 kr mot ett utropspris som var satt till 20 000 kr. 1880 gjorde Gefle en långresa i Medelhavet där flera länder besöktes. Ett brev var skickat till Gilbraltar 1880 (bild 4), såldes för 4 300. Utropet var

1 000 kr men brevet saknade ett frimärke. Ett unikt adressbrev för paket frankerat med sex 30 öres ringtypsmärken (två på framsidan och fyra på baksidan) (bild 5) nådde 6 400 kr mot ett utrop på 5 000 kr. Staffan Ferdén på Philea berättade att breven hittades vid genomgång bland Oscarsbrev i en skokartong. Extrauktionen hade bland annat ett omfattande antal samlingar och poster och flera sammanställningar med vackra ringtypsmärken.

Söndag kväll den 26:e mars var det dags för auktion från Frimärkshuset Skandinavisk Filateli. Brev kunde postas på båtar som seglade till Finland och här noterades några ringtypsbrev med båtnamn vars frankeringar makulerats med finska stämplor eller med ett bläckstreck. Två brev var frankerade med 3+5+20 öre ringtyp tandning 14. Ett hade fraktats med "p Dagmar" och frimärkena var makulerade med ett bläckstreck (bild 6). Det såldes för utropet på 1 000 kr. Det andra hade gått med "pr Volontaire" 1873 till ÅBO och stämpelats med den finsk ankomststämpel (bild 7). Priset blev 2 200 mot utrop på 1 500. Störst var in-tresset för ett brev frankerat med 20 öre ringtyp tandning 14, som hade påteckningen "pr Ångf Åbo" och frimärket hade ankomststämpel i ÅBO 1875 (bild 8). Utropet var 800 kr och priset blev 3 500.

1

Hän ämnadens Redaktionen af
 Comens lönen af Kongl. Swen-
 anden Hög, välbonnet Hög
 Heron, Offet under Hög
 Mellanhus förbo
 Västervik

2

STOCKHOLM
 KINGSÅS
 18 12 55
 Högskolan i Högskolan Her Fredrik Sandberg
 Sköfde
 Postkogen

1911 97
 Care of the Swedish Consulate
 Underlag, transport via Kongl. Flottan
 H. Her Eric Wilcke
 Madagaskar
 via Kongl. Post, Tomatara
 via France

1910 80
 Care of the Swedish Consulate
 Wästervik
 Her Lijstraten Eric Wilcke
 H. M. Heron, Post
 Gibraltar

3

4

5

6

65
 Her Lijstraten, Högskolan
 H. Her Eric Wilcke
 Stockholm
 Her Lijstraten, Högskolan 80

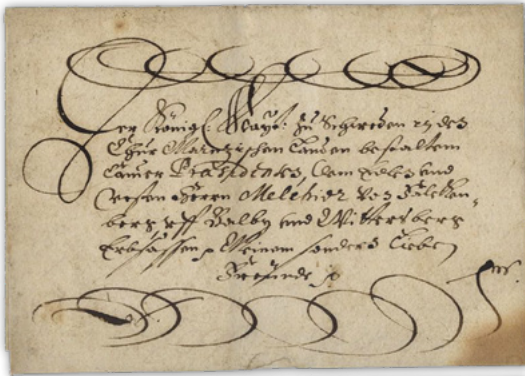
Pöngman
 John Bowie
 Abo

St. Helena
 Her Lijstraten, Högskolan
 Christinas

Her Lijstraten, Högskolan
 Her Lijstraten, Högskolan
 Her Lijstraten, Högskolan

7

8



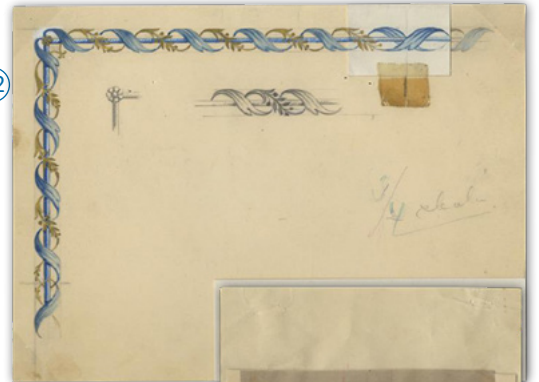
9



10



11



12



13



14



15



Göta hade auktion måndagen den 27 mars. Auktionen hade sin tyngdpunkt på posthistoria, det vill säga brev, andra försändelser och postala handlingar och spände över ett långt historiskt spann från 1634 till nutiden med ett omfattande avsnitt med försändelser frankerade med Tre Kronor. Inledningsvis kunde den intresserade förvärva postalia från den lilla poststationen Maglehem utanför Kristianstad. Posterna såldes för 1 500 kr respektive 1 100 kr.

Ett brevomslag från trettioåriga kriget daterat 1634 såldes för utropet på 8 000 kr (bild 9). Det har ingått i Kersti och Bertil Larssons samling av svensk posthistoria och detta brev var avsant från det svenska postkontoret i Frankfurt am Main.

Ett av de tidigaste kända breven till Californien utbjöds. Det var avsant från Stockholm 23.4.1852 (bild 10) och adresserat till San Francisco. Det hade haft en lång transportväg: Stockholm—Southampton—Danska Västindien—Panama med kanot och tåg samt slutligen med ångfartyg till San Francisco. Brevet såldes för utropet på 5 000 kr.

Valter Skenhall har under flera år arbetat med och ställt ut sin samling *1938 års Jubileumsutgåva, Gustaf V 80 år* bestående av *Gustaf V 80 år 1938* tillsammans med det samtidigt utgivna jubileumsbrevkortet. Samlingen är ett utmärkt exempel på hur man kan bygga upp ett exponat med "modernt" material. Bearbetningen som är exemplarisk kan fortsatt studeras på "Netex" eller i den

utgivna tryckta exponatboken. Göta hade nu fått förtroendet att sälja samlingen. Konstnären Torsten Schonberg formgav frimärkena och jubileumsbrevkortet. Med originalmaterial kunde de olika stegen i designen av jubileumsbrevkortet följas, vilket är mycket ovanligt (bild 11 och 12). Posten för detta unika material såldes för utropspriset 25 000 kr. Helark av 5-öres valören med paren av BC och CB hade utrop på 700 kr och såldes för 3 900 kr. För 15 öres helarket blev priset 5 200 kr mot ett utrop på 1 500 kr. Samlingen omfattade flera brev och kort till utlandet. Ett vackert flygpostbrev till Australien frankerat med sex 30-öres märken (bild 13) hade utrop på 200 kr och såldes för 425 kr.

Göta hade ett flertal poster med brev och andra försändelser frankerade med frimärken ur serien Tre Kronor. Kraven på modernare material ökar när det gäller kvalitet och postalt intressanta aspekter och många poster blev återropade. Ett ovanligt flygpostbrev frankerat med singel 1,15 kr, Tre Kronor (bild 14) från Göteborg 1941 sänt till England via Bagdad då inga normala förbindelser förelåg. Portot var 1,15 kr för denna postväg. Ett vackert och ovanligt brev som inte fann någon köpare (utrop 400). Singel 90 öre Tre Kronor var frankeringen på ett brev vackert avstämplat i Mora 1945 (bild 15) och skickat till Franska Ekvatorialguinea med transit och ankomststämplar. Utropet var satt till 250 kr och det såldes för 1 100 kr. ●

Ny ordförande i SFF Göteborg

Den 20 april var en historisk dag för Sveriges Filatelist Förening i Göteborg. På ett extra årsmöte valdes Evalie Nilsson till ordförande och blev därmed den första kvinnan att inneha posten i föreningens historia.

Vi i föreningen uppskattar Evalie för hennes engagemang och sin kunskap inom filateli. Vi önskar henne stort lycka till i sin nya roll och ser fram emot att se henne leda vår förening.

Sveriges Filatelist Förening Göteborg



Foto: Gunnar Dahlstrand



Marknadsföring

Text och bild:
Christer Brunström

Nyligen nådde mig nyheten att Nordhallands Filatelistförening hade bytt namn till Kungsbacka Frimärks- och Vykortsförening. En anledning för detta beslut skulle vara att föreningen numera har många medlemmar med just vykort som huvudsakligt samlingsområde vilket man genom namnbytet önskade poängtera.

Nu är föreningen i Kungsbacka inte den enda som på senare tid har ändrat sitt namn för att bättre återspegla verkligheten.

Detta fick mig att minnas ett besök nyligen hos juristen på min bank. Under samtalets gång framgick att jag ägnar mig åt filateli. Detta var dock ett begrepp som var totalt okänt för denna högutbildade person som trots allt visste vad frimärken är för något.

En ungdomlig
frimärkssamlare.



© Postnord Frimärken

Alla som läser denna tidskrift är naturligtvis väl förtrogna med innebörden av ord som filateli eller filatelist, men gäller det folk i allmänhet?

Om man önskar komplicera tillvaron för vykortssamlare kan vi här meddela att motsvarigheten till filateli på vykortsområdet är deltiologi (vilket kanske inte ens den mest inbitne vykortssamlare känner till). Motsvarigheten till filatelist blir följaktligen deltiolog.

Många föreningar har svårt att rekrytera nya medlemmar trots ofta mycket omfattande ansträngningar. Kan det vara så enkelt att många inte riktigt vet vad vi sysslar med i våra filatelistföreningar?

Vår tidskrift heter Filatelisten och innehållet behandlar i stor utsträckning frimärken, post-

historia och vykort. För de flesta av oss är tidskriftens namn helt självklart men hur är det för alla som inte ingår i vår gemenskap (eller community i dagens moderna språkbruk)?

När det gäller Storbritannien har man där tre större frimärkstidskrifter – Gibbons Stamp Monthly, Stamp Magazine och Stamp Collector. Det kan vara intressant att notera att samtliga dessa titlar har med nyckelordet STAMP (= frimärke) vilket tydligt anger deras inriktning.



Gibbons Stamp Monthly grundades 1890.

En annan brittisk tidskrift heter The London Philatelist och den ges ut av Royal Philatelic Society London, en världsomfattande förening som siktar in sig på världens mest framstående filatelisterna och man har dessutom varit mycket framgångsrik på denna en aning begränsade marknad. Innehållet i tidskriften består av specialiserade forskningstexter som nog inte direkt tilltalar den stora allmänheten. Här passar ordet Philatelist verkligen in eftersom det beskriver exakt vad det handlar om.



Philippe de Ferrari
(1848-1917), världens
kanske mest kände
filatelist



Jag har själv i många år varit engagerad i Samlarföreningen Bältespännaren med tidskriften Bältespännaren. Ytterst få ur allmänheten kan tänkas ha en uppfattning om vad vi bältespännare sysslar med även om ordet Samlarförening ger en viss ledning. Nu vänder vi oss till personer som redan har ett stort frimärksintresse, och vi har haft en viss framgång genom att termen "bältespännarmärken" numera ofta används för att beskriva våra olika samlingsområden (lokalpost, stämpelmärken och brevmärken för att nämna de viktigaste).



Klassiskt evenemangsmärke,
en typisk "bältespännare".

Även våra andra riksföreningar har namn som ur allmänhetens synvinkel nog inte närmare förklarar vad man sysslar med. Häftessamlarna skulle nog kunna vara vad som helst men vi vet att det är en riktigt aktiv förening som förenar ett

stort antal mycket kunniga filatelister som framgångsrikt ägnar sig åt studiet av våra svenska frimärkshäften.

I Storbritannien kan man hitta de tre ledande frimärkstidskrifterna i de större tidningskioskerna och det är då naturligtvis synnerligen viktigt att man har säljande förstasidor som mer än tydligt visar vad det handlar om. Konkurrensen är extremt stor från hundratals andra tidskrifter och tidningar.

Våra två största svenska frimärkstidningar heter Filatelisten och Nordisk Filateli vilket är titlar som funnits med mycket länge men som kanske inte är helt perfekta om man vill nå ut till nya grupper av läsare och samlare. Men nu säljs ju inte några svenska frimärkstidningar hos Pressbyrån.

Det skulle inte förvåna mig om många fler filatelistföreningar inom en nära framtid väljer att ändra sina namn för att tydligare marknadsföra sig inom de områden som de ägnar sig åt. Det skulle vara synnerligen intressant att få veta om dessa namnändringar de facto leder till fler medlemmar.

Hur som helst är det säkert många föreningsledare runt om i vårt land som funderar på hur man kan nå ut med vår hobby till fler människor i en tid då det digitala utbudet av underhållning och spel tycks locka nästan alla.

När det kommer till kritan är filateli (eller frimärkssamling om man så vill) den perfekta aktiviteten i vår extremt stressade värld. Hobbyn ger inte bara mängder av ny kunskap och nya bekanskap utan också en rogivande sysselsättning. Om fler ägnade sig åt filateli skulle med stor sannolikhet antalet personer med mentala hälsoproblem minska högst betydligt. ●



Från andra sidan Atlanten

Före införandet av euron som valuta i Spanien var det pesetan som gällde. Vi associerar nog huvudsakligen pesetan med just Spanien och de spanska kolonierna. Det här visade frimärket har text på spanska och valören 1 peseta men det kommer inte från Spanien. Retsamt nog saknar det landsnamn.

Frimärket gavs ut år 1863 och det ser nog mest ut som en ram i brun färg med ett runt vitt område i mitten. Här finns dock Perus vapensköld i relieftryck vilket tyvärr syns mycket dåligt.

Frimärket är alltså utgivet i Peru som fram

till 1866 använde sig av ett aningen komplicerat valutasytem med peson som bas. En peso kunde delas i åtta reales eller fem pesetas eller tio dineros.

I samband med valuta-reformen år 1866 infördes sol som nytt namn på den tidigare peson och den kunde delas i 100 centavos vilket säkert var betydligt enklare än det gamla systemet.



Text och bild: **Christer Brunström**

Postnords frimärksutgivning på SFF:s kansli

Den 27 april öppnade vi SFF:s och Sfu:s kansli för en frimärksutgivning. Efter en kort inledning av Kristina Olofsdotter som hälsade alla välkomna gjorde kanslichef Elisabeth Björklund Joback och Glenn Larsson, ordförande i Sfu en kort presentation av kansliet. Sedan var det dags att köra igång frimärksutgivningen med försäljning och stämpling med unika förstadagsstämplar på brev och vykort. Konstnärer och formgivare var på plats och signerade sina frimärken och produkter.

Frimärksutgåvorna som hade utgivning:

Tillsammans för fred

Inom PostEurop är *Fred* – *det värdefullaste vi har* temat för utgivningen. Även när freden känns avlägsen är det viktigt att hålla drömmen levande och inte tappa hoppet. Välkända fredssymboler pryder de positivt laddade frimärkena. Design inrikes frimärken: Jesús Verona.

Carl XVI Gustaf 50 år som statschef

Med ett miniark och ett rullfrimärke uppmärksammar vi att vår kung Carl XVI Gustaf suttit 50 år på tronen. Design: Daniel Bjugård

Från käpphäst till guldmedalj

Drömmen om att få rida, att ha en egen häst eller rentav vinna en guldmedalj kanske börjar med en käpphäst. Svensk ridsport är framgångsrik och på ett av motiven möter vi vårt landslag som vann OS-guld i laghoppning i Tokyo 2021 Foto: Henrik Karlsson

Postmuseum hade de nyutgivna frimärkena och produkter till försäljning. Det var en mycket väl arrangerad utgivning med ett 40-tal besökare och vi välkomnar fler liknande evenemang framöver på kansliet.

Elisabeth Björklund Joback



Foto: Arne Karlsson

Easy Online Bidding



SKANFIL
Auksjoner as



Philasearch.com

our partners



JalilStamps.com
Philatino.com



LA POSTALE
PHILATÉLIE

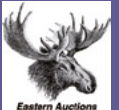
CERES Philatélie



LE TIMBRE CLASSIQUE
Paris & Genève



Switzerland
Rapp

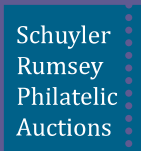


H.R. HARMER

EST · 1940
FINE STAMP AUCTIONS



Robert A. Siegel
AUCTION GALLERIES, INC.



Soler y Llach SL



Heuberger-Auktionen

Briefmarken-Fernauctionen

and many more



Kanske någon läsare kommer ihåg Tio i topp, ett radioprogram som sändes i Sveriges Radios P3 under åren 1961–1974, i vilket en lyssnarjury valde ut de tio mest populära låtarna inom popgenren. De presenterades sedan från nummer tio till vinnaren på plats ett. Nu gör vi samma sak, i denna serie som är tänkt att vara en sorts grundkurs i ämnet filateli. Min tanke är att spegla lite av varje med betoning på de riktigt globala frimärkskändisarna. Kanske blir någon förvånad över en del av mina val, vilket är helt naturligt, eftersom de flesta nog har sin egen privata topplista.

Berömda Frimärken

Få frimärken har fascinerat generationer av samlare lika mycket som de berömda kaptrianglarna. När den brittiska kolonin Cape of Good Hope i södra Afrika beslöt att ge ut frimärken år 1853 valde man ett för den tiden mycket ovanligt format: frimärkena var triangulära!

Motivet av hoppets gudinna hade utformats av Charles Bell och frimärkena trycktes av Perkins Bacon i London. Den första upplagan bestod av valörerna 1 penny i röd färg och 4 pence i blå färg. Senare tillkom valörerna 6 pence och 1 shilling. Frimärkena kom sedan i olika tryckningar fram till 1864 och de saknade tandning.



klipp får man förmoda). Partiet bestod av tusentals kaptrianglar och frimärkshandlaren noterade både större block och exemplar ur den redan då mycket eftersökta "wood-blockutgåvan".

Det uppges att Stanley Gibbons erbjöd sjömannen £5 för säckens innehåll vilket säljaren tacksamt accepterade. Gibbons kunde sedan

År 1861 kom två märken som trycktes lokalt i kolonin och i ett tämligen primitivt utförande. De brukar kallas för "wood-blockutgåvan". De tillhör de stora rariteterna inom Cape of Good Hopes filateli.

Det finns många historier kring dessa frimärken. En som det finns flera olika versioner av handlar om den legendariske frimärkshandlaren Stanley Gibbons som redan i slutet av 1850-talet hade en frimärksavdelning i sin fars apotek i Plymouth.

En dag dök det upp två sjömän som hade sett att det fanns frimärken utställda i skyltfönstret. En av dem berättade att han hade vunnit ett stort parti frimärken i någon slags tävling under ett besök i södra Afrika. Gibbons förklarade sig intresserad och dagen efteråt dök sjömannen upp med en säck fylld med frimärken (på

sälja kaptrianglar i parti och minut och det är inte otroligt att många av de märken som idag förekommer på marknaden har sitt ursprung i just denna sjömanssäck.

Gibbons berättade långt senare att han sålde alla sina kaptrianglar för totalt runt £500 vilket var en avsevärd summa på den tiden.

Om det gick till på exakt det här sättet är aningen oklart men just den här versionen har Stanley Gibbons presenterat i den skrift som markerade firmans 100-årsjubileum år 1956.

Även om tanken med ett för den tiden mycket innovativt frimärksformat nog aldrig var riktat till oss frimärkssamlare var det just triangelformatet som nog ledde till dessa klassiska utgåvors enorma popularitet. Än idag är det ekonomiskt möjligt för de flesta samlare att lägga sig till med åtminstone ett exemplar. Frimärkena var

som sagt otandade varför man måste klippa ut dem ur arket med en sax. Det kunde då lätt hända att man i hastigheten fick med en bit av själva frimärksmotivet. För att en kaptriangel skall vara av god kvalitet krävs naturligtvis att märket har så breda marginaler som möjligt och på samtliga tre sidor.

År 1926 gav Sydafrika ut ett frimärke som i stort sett är en kopia av de klassiska frimärkena från Cape of Good Hope. Den stora skillnaden är att landsnamnet för Sydafrika finns med på antingen engelska eller afrikaans. Även denna utgåva är otandad och i motsats till de klassiska

utgåvorna kan de två märkena köpas för en tjuga eller mindre.

Det finns många exempel på att man har kopierat de klassiska kaptriangelarna i reklam-syfte. Detta var något som bland annat ett företag i tobaksbranschen i Stockholm gjorde för många år sedan.

Vi kan därmed konstatera att den brittiska kolonin Cape of Good Hope på många sätt var en föregångare vad gäller nya och spännande format på sina frimärken. Det är en av anledningarna till att detta klassiska frimärksmotiv hamnar på plats nummer 6 i vår topplista.

Text och bild: Christer Brunström

Topplistan, översikt:

- | | | | | |
|------|------|--------------------|---------------------|--------------|
| 1) ? | 3) ? | 5) ? | 7) Machinporträttet | 9) Posthorn |
| 2) ? | 4) ? | 6) Kaptriangelarna | 8) Bluenose | 10) Oscar II |

TRELLEBORG 2023 i antågande

Nu när TRELLEBORG 2023 börjar ta fastare former blir det tydligt att intresset för filatelin lever och frodas. Nästan alla montrar till handlare är reserverade och mer än 100 ramsidor är redan anmälda från svenska utställare. Anmälningarna kommer normalt sett i slutet av anmälningstiden, som går ut den 15 juni. Det kommer handlare från Sverige, Tyskland och Danmark, så utbudet på filatelistiskt material blir brett. Vi håller just nu på att värva alla volontärer som skall hjälpa oss att realisera utställningen. Vi tar även hjälp av lokala idrotts- och scoutföreningar för att snabbt bygga upp utställningen, ett grepp som gjort vårt arbete lättare de senaste utställningarna.

Särskilt glädjande är att Ringströms Museum för Filateli kommer att visa delar av sina samlingar, dessa är visserligen tillgängliga online men att de visas fysiskt på en utställning hör till ovanligheterna.

Vi arbetar också på att ta fram ett program med intressanta föredrag och liknande under utställ-

ningsdagarna. Eftersom detta blir en bilateral utställning Sverige – Tyskland, kommer vi att ha föredrag på tre språk: svenska, tyska och engelska. Bland annat har vi redan nu säkrat ett föredrag om Post- och järnvägshistoria på Die Harzer Schmalspurbahnen. De tyska bröstsköldsmärken kommer vi också att få höra intressant föredrag om.

Bankett med palmarès kommer att ske i den återuppbyggda interiören från ångfartyget SS Drottning Viktorias salong. Viktoria trafikerade Trelleborg från 1909 fram till 1958. När skeppet skrotades togs själva salongen tillvara och har magasineras tills nyligen då den åter kom till heders i all sin prakt.

Våra sponsorer med Postiljonen i spetsen, PostNord och Nordisk Filateli tillsammans med de arrangerande klubbarna och SFF samt SFU ser fram emot att välkomna alla besökare till utställningen.

Ulf Nilsson

Ordförande Utställningskommittén TRELLEBORG 2023



Guckuskon

Text och bild: Karl-Olof Hallman

- ingen menlös toffel

Orkidéer uppskattas över hela världen och är därför också vanliga motiv på frimärken. Jag har tittat lite på den mest praktfulla orkidé som vi har i Sverige, guckuskon, och blev något överraskad av att så många länder har valt att låta den ta plats på sina frimärken.

Guckuskon finns i princip i hela Europa och utbredningsområdet sträcker sig sedan genom norra Asien till Japan. Även delar av Nordamerika omfattas. Förutom i norra Uppland och i Jämtland är guckuskon en sällsynt skönhet i Sverige. Under några dagar i juni 2017 besökte Floraväktarna 100 av de 1000 kända växtplatserna i Jämtland och räknade guckuskor. Omkring 30 000 individer hittade man under dessa dagar. Den långsiktiga planen är att man regelbundet ska göra återbesök på dessa lokaler i framtiden och räkna plantor för att få en säker bild av hur det går för vår mest spektakulära orkidé. Förhoppningsvis kan man då konstatera att den lyckas hålla ställningarna åtminstone i Jämtland. Guckuskon var tidigare rödlistad men bedöms enligt Naturvårdsverket numera som livskraftig. Den är

liksom alla andra svenska orkidéer fridlyst (bild 1).

På latin har guckuskon fått namnet *Cypripedium calceolus* L. Artnamnet *calceolus* betyder liten sko. Linné nämner redan i sin *Flora Suecica* det svenska namnet guckusko, då han skriver att de kallas guckuskor i Roslagen. Gucku är ett dialektalt namn på fågeln gök. Den sko- eller toffelliknande blomman avspeglas också i orkidéns namn på andra närliggande språk. På engelska heter den *Lady's Slipper*, på tyska *Gelber Frauenschuh*, på danska *Fruesco* och på norska *Marisko*.

Utan att försöka mig på någon fullständig inventering ska jag presentera något av vad jag har hittat. Att ha tillgång till det latinska namnet kan vara nödvändigt när man ska identifiera växter som visas på andra frimärken än

svenska. Förutom i Sverige har guckuskon fått ta plats på frimärken i många andra länder där den växer, nämligen Norge, Danmark, Tyskland, Polen, Estland, Belarus, Sovjetunionen, Bulgarien, Bosnien-Hercegovina, Tjeckien, Slovakien, DDR, Storbritannien, Lettland, Moldavien, Rumänien, Slovenien, Italien, Ukraina, Ungern, Frankrike, Österrike, Schweiz, Mongoliet, Åland. Dessutom har den funnits med i FN:s utgivning. Guckuskon växer tydligen också i Nordamerika och har därför varit motiv på frimärken i USA och Canada. Som vanligt kan man naturligtvis även hitta den på frimärken från några länder där den inte växer.

I Sverige kunde man pryda sina brev med nya orkidéfrimärken 1982 och 1999 och bland dessa fanns guckuskon. 1982 utkom ett miniblock med namnet *Vilda orkidéer*. Märket med guckuskon hade valören 1 kr 65 öre. Orkidéerna graverades av Zlatko Jakus och tryckningen skedde i Holland (Bild 1). 1999 års guckusko ingick i ett häfte med fyra olika orkidéer för inrikes brev.

Norges marisko gavs ut 1992 och hade valören 3,30 (bild 2). Den norska guckuskon hade sällskap av flugblomster i ett häfte om 10 märken. Också i Norge är guckuskon fridlyst. Den finns på ostkusten från Nordmøre till Sør-Varanger även om bestånden inte är talrika. Både frimärken och häftet är tecknade av Hedvig Wright Østern. Märket trycktes i flerfärg av Emil Moestue A/S.

När Storbritannien uppmärksammade hotade arter 1998 med en serie på sex frimärken, fick guckuskon representera växtriket. Robert Maude stod för design och märkena trycktes i offset av The House of Questa. Valören var 26p (bild 3). Det uppges av Royal Mail att guckuskon växte på flera ställen i norra England på 1800-talet men botanister och trädgårdsodlare samlade den och antalet reducerades till en enda vild planta. 2009 firade Royal Botanic Gardens Kew 250-årsjubileum. En frimärksserie om tio hotade växter gavs ut. Bland dessa fanns åter guckuskon. Valören var denna gång porto för inrikes brev första klass. Man påengterar också

Ett blommande bestånd av guckusko är en mäktig syn, som inte riktigt verkar höra hemma i den svenska skogen.



© Postnord Framärken

denna gång att guckuskon är en av Storbritanniens mest sällsynta växter med ett vilt exemplar i West Yorkshire (bild 4).

Skydd av miljön var skälet till att Ukraina 1994 gav ut en miljon frimärken i valören 200 karbovanets med guckusko som motiv. Kartbilden på märket antyder att orkidén finns i västra och norra delarna av landet (bild 5).

1996 konstaterade också FN att guckuskon var en hotad art och gav den plats på ett frimärke från sin postförvaltning i Wien. Valören var 7 schilling (bild 6). *Rotbrauner Frauenschuh* lyder texten på märket vilket kan tyckas märkligt men det latinska namnet stämmer med vad vi har lärt oss. Tydligt har guckuskon flera allmänt använda namn i de tyskspråkiga delarna av Europa och kallas också *Gelb-Frauenschuh*, *Marienfrauenschuh* eller bara *Frauenschuh*.

Forskarna verkar inte vara helt eniga om att

det är exakt samma art av guckusko som finns i Nordamerika. På USA:s frimärke från 1984 med valören 20c kan man dock tydligt se angivet det latinska namnet (bild 7). Det kanadensiska märket identifieras med det latinska namnet i information från det kanadensiska postverket. Det är ett bruksfrimärke som utgavs 2005 i rullar och i häften om sex självhäftande märken. Valören 89c var brevporto till USA. Sigmond Pifko från Montreal målade originalet som har legat till grund för frimärksmotivet (bild 8).

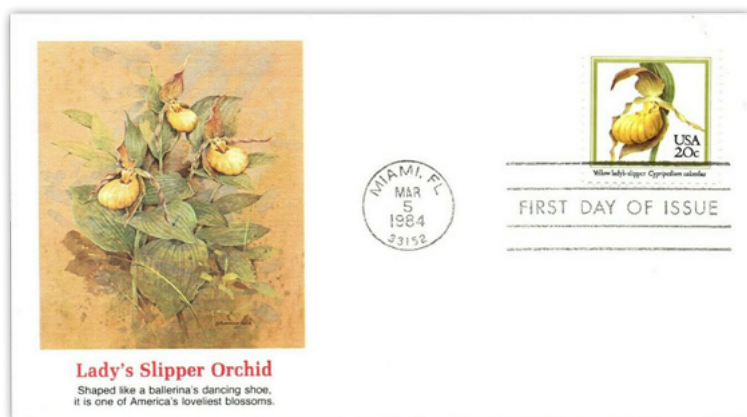
Sverige har fler exemplar av guckusko än övriga EU-länder tillsammans och Jämtland har alltså de flesta lokalerna i landet. I Jämtland blommar den oftast strax före midsommar. Ett blommande bestånd av guckusko är en mäktig syn, som inte riktigt verkar höra hemma i den svenska skogen. Man förknippar oftast en sådan pampig orkidé med ett mer tropiskt klimat. ●



5



6



7



8

Utökad samarbete mellan Tradera och SFF



Tradera, Sveriges största marknadsplats med en omsättning på närmare 400 Mkr för försäljning av varor och samlarföremål, har ingått GuldSponsoravtal med SFF.

Avtalet innebär till exempel att Tradera

kommer att marknadsföras i nyhetsbrev och sociala medier av SFF och att Tradera stöttar SFF med exempelvis medlemsrekrytering. Inom kort kommer även medlemsförmåner att offentliggöras.

”Tradera är en av filatelins viktigaste spelare i Sverige. Att vi kan samverka på olika sätt är till gagn för alla parter. Vi är mycket stolta och glada över detta och ser fram emot att utveckla samarbetet ytterligare i framtiden”.

Rikard Azelius, ordförande SFF

”Försäljning av frimärken på Tradera är viktig och av stor betydelse för oss. Att samarbeta med förbundet för frimärksamlare är självklart för oss och vi ser fler möjligheter i framtiden”.

Stefan Öberg, VD på Tradera

TRADERA™

SFF har nu en webbshop!



SFF har lanserat en webbshop där medlemmar kan köpa böcker och kataloger med medlemsrabatt, samt lösa medlemskap.

Webbshopen är integrerad med redovisningssystemet och lagerlogistiken i Svedala och kommer successivt att utökas med fler produkter (även digitala för nedladdning) och tjänster.

Kunder (även utlandskunder) kan enkelt betala med swish, kort och mot faktura direkt i butiken. Porto och frakthantering är integrerad och automatisk.



Beställ från webbutiken på [filatelisten.se](https://www.filatelisten.se) eller använd qr-koden:

Använd din medlemskod medlem2023 vid kassan för att få din rabatt!

Döda frimärksländer – 10

Text och bilder: **Christer Brunström**

I vår resa till världens numera avdöda frimärksländer har vi kommit fram till bokstaven C som är förbluffande rik på olika mer eller mindre kända områden. Med svensk stavning skulle några av dem hamna betydligt längre fram i alfabetet eftersom flera av de beskrivna områdena stavas med K på vårt språk. Jag har ändå valt att placera dem här eftersom namnen på frimärkena börjar på just C.

Cabo

När spanjorerna försökte landstiga i nuvarande Nicaragua fann de att det var extremt svårt att hitta några lämpliga platser men till slut lyckades det vid en udde i den nordöstra delen av landet. Som ett uttryck av sin tacksamhet döpte de platsen till Cabo Gracias A Dios vilket på svenska blir något i stil med Udden Tack till Gud.



I motsats till övriga Nicaragua hade Cabo år 1904 en valuta som var baserad på silvermyntfot och av denna anledning behövde de frimärken som såldes på de lokala postkontoren ha en markering som skilde dem från de vanliga utgåvorna.

Detta löste man genom att för hand låta övertrycka kurserande frimärken med CABO eller Cabo. Detta pågick under några år fram till 1909.

Det här visade frimärket har fått ett annorlunda övertryck med orden "COSTA ATLANTICA" och C. Det gavs ut 1907 och i motsats till de tidigare har övertrycket utförts på ett tryckeri. Samtliga frimärken övertryckta Cabo för hand har förfalskats vilket kanske förklarar varför de än idag har låga katalognoteringar.

Cabo Juby

Cabo Juby (eller Jubi) är ett kustområde i nordvästra Afrika. Efter en överenskommelse med Frankrike kunde trupper från Spanska Sahara år 1916 ockupera området som redan samma år



försågs med frimärken från Rio de Oro som övertrycktes med landsnamnet CABO JUBI och dessutom fick de nya valörer. Idag är denna första serie riktigt ovanlig. År 1919 började man

använda spanska frimärken som övertryckts med det modifierade landsnamnet Cabo Juby. Det här visade fyrblocket har en praktstämpel där området namn fortfarande stavas Cabo Jubi.

Nästa stora förändring inleddes år 1934 då samtida frimärken från Spanska Marocko övertrycktes för att användas på postkontoret i Cabo Juby. Den sista utgåvan kom 1948 och Cabo Juby ingår nu i Marocko. Under tiden som frimärksland hade området en befolkning på runt 10 000 och det var i Cabo Juby som det fanns en viktig flygplats på postrutten från Europa till Senegal och sedan vidare till Sydamerika. Sättet att framställa frimärken för området fick som konsekvens att det inte finns ett enda lokalt motiv.

Calimno

Dodekanesos (Tolvöarna) är en grupp öar i Egeiska havet alldeles utanför den turkiska kusten. Sedan 1947 tillhör de Grekland men har under historiens gång även ingått i det Ottomanska väldet. År 1912 ockuperades de av italienska styrkor. Märkligt nog valde man att ge ut separata frimärken för de olika öarna. Det handlade om italienska frimärken som övertrycktes med den italienska



Traditionell by i Kamerun.

Foto: Robnaw, Adobe Stock



versionen av den aktuella öns namn. Ön Kalygnos fick övertrycket Calimno. Totalt blev det 26 olika frimärken mellan 1912 och 1932.

Under tiden som frimärksland hade Kalygnos en befolkning på runt

10 000. Huvudorten heter Pothia och traditionellt försörjer sig befolkning på odling av oliver, apelsiner och vindruvor. Numera torde turistindustrin spela en mycket stor roll för ön som ibland har råkat ut för jordbävningar.

Cameroons U.K.T.T.

Avkoloniseringen påverkade även våra frimärken. På gränsen mellan det franska protektoratet Kamerun och det brittiska Nigeria fanns det olika önskemål i samband med Kameruns självständighet den 1 januari 1960. Det beslöts om en folkomröstning om områdets framtid och det blev britterna som ansvarade för denna. Området delades upp i en nordlig och en sydlig del. År 1960 gav man ut 12 nigerianska frimärken som fått övertrycket Cameroons / U.K.T.T. (Kamerun UK Trust Territory) och som huvudsakligen kom till användning i den södra delen.



Omröstningen fick som resultat att den norra delen blev en del av Nigeria medan den södra delen anslöts till Kamerun. De speciella frimärkena drogs in den 30 september 1961. Det är ett område som lätt kan samlas komplett eftersom katalogvärdet för en postfrisk serie ligger på strax över 300:-.

Campione

Det var förhållandena under andra världskriget som ledde till att Campione, en liten italiensk stad vid Luganosjön, fick egna frimärken. Staden är i princip helt omgiven av Schweiz och kriget fick som konsekvens att förbindelserna med moderlandet i stort sett avbröts.

Den 20 maj 1944 kom Campiones första frimärken som föreställer stadens vapensköld. Den första utgåvan är tandad 11½ med stora tandningshål. Den 28 juni kom en ny utgåva men nu tandad 11 och med små tandningshål. Det är den första utgåvan som är ovanligast eftersom den endast bestod av 5 000 kompletta serier.

Den 7 september kom sedan en ny utgåva och denna gång med motiv från Campione och övriga Italien. Valören 30 centesimi visar en vy över staden.



Campiones frimärken var enbart giltiga lokalt och på post till Schweiz. Deras giltighet upphörde i slutet av maj 1952. Idag tycks man använda

både italienska och schweiziska frimärken på brev som postas i Campione. De som postas med schweiziska frimärken stämplas först i Lugano på den schweiziska sidan av gränsen. Totalt gav Campione ut 12 olika frimärken (eller 17 om man väljer att ha med de två tryckningarna av den första utgåvan).

Canal Zone

År 1904 tog USA över ett smalt område som sträckte sig från Atlanten till Stilla Havet i Panama i samband med bygget av den kanal som skulle



förbinda de två haven. Kanalen blev färdig år 1914 och den kom genast att bli enormt betydelsefull. Det tar runt åtta

timmar för ett fartyg att passera genom kanalen.

Den amerikanska administrationen gav ut sina första frimärken för kanalzonen år 1904. Inledningsvis övertryckte man frimärken från Panama med orden CANAL ZONE. Med start 1924 övergick man till att använda samma text på amerikanska frimärken och 1928 kom slutligen de första frimärkena speciellt framtagna

för området. När kanalzonen återlämnades till Panama år 1999 hade man hunnit med runt 250 olika frimärken. Det är ett mycket spännande område som förtjänar större uppmärksamhet från svenska samlare.

Canton

Då och då äter vi lunch på en av stadens många kinarestauranger. Favoriten heter Guangdong som har fått sitt namn efter en av Kinas södra provinser med Guangzhou som huvudstad. Guangzhou vid Pärflodens mynning är en av Kinas viktigaste hamnstäder. På svenska heter staden Kanton och på franska blir det Canton.



I Kanton öppnades ett franskt postkontor den 15 juni 1901 och frimärken från Franska Indokina övertryckta med stadens namn på franska och kinesiska började användas. Innan postkontoret stängdes för gott den 31 december 1922 hade man hunnit ge ut 83 olika frimärken, samtliga är utgåvor från Franska Indokina försedda med det ovan beskrivna övertrycket. Flertalet är prismässigt överkomliga även om det finns ett antal undantag. ●

Dyrare lokaler försvårar för förening

Vällingby frimärks- och vykortsförening tvingas flytta sin verksamhet från Vällingby till en ny lokal i Spånga. Hyresvärden för Medborgarhuset Trappan i Vällingby har aviserat en hyreshöjning med 50 procent inför nästa verksamhetsår och det är mer än vad den ideella föreningen klarar av.

Kostnaden för sammanlagt 36 timmars nyttjande av lokalen i Medborgarhuset Trappan kommer på årsbasis att ligga på 26 500 kronor. Då är inte lokalhyran för Frimärkets dag inräknad.

–Majoriteten av medlemmarna är pensionärer

och vi har ingen chans att betala sådana hyror. Därför vore det intressant att få veta hur föreningar runt om i landet har det? Vad jag förstått har en del kommunala bidrag för verksamheten men att det också finns även de som har lokaler gratis. Det vore toppen att få ta del av tips från dem, säger Anitha Schäfer, Vällingby frimärks- och vykortsförening.

Vällingby frimärks- och vykortsförening startade sin verksamhet i Medborgarhuset Trappan för mer än 60 år sedan.

Peter Johansson

Medlemspriser på webbshoppen



Mer information om SFF:s böcker finns på webbshoppen. Gå in på filatelisten.se och klicka på web-shop.

Facit Sverige 2023

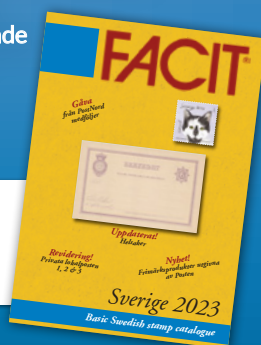
Katalogen med alla Sveriges frimärken presenterade i färg och en gåva från Postnord.

Nyheter:

- Frimärksprodukter utgivna av posten är nu prissatta samt uppdaterade.
- Sveriges Helsaker uppdaterade och innefattar de Militära Helsakerna

399:- plus frakt

Ord. pris 499 kr plus frakt.



2 öre ringtyp

Skriven av Staffan Bengtsson 2023, utgiven av Frimärks-Netto. 20 sidor.

Omfattar det allra mesta kring 2 öre ringtyp:

- Provtryck
- Papper
- Varianter och plåttfel
- Nyanser
- Försändelser

Ark från plåtarna 1 och 2.

95:- plus frakt

Ord. pris 119 kr plus frakt.



Varianthandboken

Oscar II koppartryck

Skriven av Sesö – Norberg. Oscarmärkena finns i riklig mängd hos de flesta samlare. Denna bok hjälper dig ta ett steg till och börja leta efter varianter.

200:- plus frakt

Ord. pris 250 kr plus frakt.



Sveriges bandfrimärken

1920 – 1936

Bok av Bo Dahliner som lär ut klassificering av frimärken avseende pappersorter, färgnyanser och varianter, och sprider kunskap om frimärken tryckta med Stickneypressen.

560:- plus frakt

Ord. pris 700 kr plus frakt.



Beställ från webbutiken på filatelisten.se eller använd qr-koden:

Använd din medlemskod medlem2023 vid kassan för att få din rabatt!



Eftersändning och lagring av post

Eftersändning av post är gratis så länge ett brev lämnas tillbaka till posten oöppnat, med påskrift eftersändning samt den nya adressen. En eftersändning till utlandet kräver dock att försändelsen frankeras upp med mellanskillnaden mellan det som redan har betalats och det som gäller till den nya adressen. Motsvarande gällde för skillnaden mellan lokalt porto och riksporto, så länge lokalporto tillämpades. Eftersändning utan avgift har i princip gällt alltsedan problematiken först uppmärksammades. Men då skrev man Retur på brevet.

Eftersändning av post under en längre tid och bevakat av posten är en tjänst som posten vill ha betalt för. Motsvarande rutiner och avgifter gäller även för lagring av post. Tjänsten är arbetskrävande och har med tiden blivit rätt dyr, inte minst om man ser till den minskande brevmängden.

Begäran om eftersändning skulle lämnas på en särskild blankett, med uppgifter om vem eftersändningen gällde, eventuellt hela familjen, samt från vilken adress och till vilken adress eftersändning skulle ske. Eftersändning kunde begäras för viss tid, tillsvidare eller definitivt. Blanketten (i två delar) skulle lämnas till det postkontor som skulle bevaka eftersändningen. Den kunde också sändas till det postkontoret. Hade kortet frankerats med avgiften för eftersändningen, så in gick även portot för detta meddelande.

Ända till införandet av PKM (postkassamaskiner) skulle avgiften för eftersändning kvitteras med frimärken på blanketten. Nu kunde avgiften även betalas kontant i kassan. Då fick postkunden sitt gula PKM-kvitto och blanketten "franke-rades" med PKM-kontrolltryck till höger, där frimärken kunde ha klistrats. Den PKM-anpassade blanketten upplyser om att "Avgiften skall betalas kontant eller med frimärken".

Inledningsvis registrerades avgiften på kod 04. Den koden användes då för avgifter i allmänhet, även för, och kanske främst, avgifter för paket.

Under 1990-talet ändrades registreringen till kod 14, konterade inbetalningar. Det gav bättre kontroll på intäkterna för olika tjänster. Jag har skrivit om detta i tidigare artiklar. Kanhända ändrades konteringen i samband med att paketrörelsen blev helt frimärksfri från och med mars 1994.

Jag illustrerar detta avsnitt med några exempel ur min samling – den del jag kallar brevrörelsen – och tar gärna emot synpunkter och kommentarer samt nya tips som kan bidra till att utveckla kunskapen om PKM.

Giselher Naglitsch

giselher.naglitsch@gmail.com



Begäran om eftersändning från Västra Frölunda gällde två personer, Ingrid och Christer Ahlkvist, från Västra Frölunda till Strömstad under tiden 30/3 till 30/9 1981, för en lång skön vistelse vid kusten, kan man tänka.

BEGÄRAN OM TILLFÄLLIG EFTERSÄNDNING

Efternamn och tillatsnamn: **AHLKVIST INGRID**
AHLKVIST CHRISTER

Postkontoret: **811001**

Postens anteckningar: **811001**
62 B

Utsändningsadress (gata, nr, uppg. box, fack etc), ev. inneboende hos: **RUBINERITANE**

Ortsadress (postnummer och ortnamn): **4162 VA FRÖLUNDA**

Utsändningsadress, ev. inneboende hos: **KALLIKENS KURSGÅRD**

Ortsadress: **452 01 STRÖMSTAD**

Giltighet: Från och med (datum) **30/03/81** Till och med (datum) **30/09/81**

Utdrag: **30 MRS. 1981**

Postens anteckningar: **811001**

BEGÄRAN OM TILLFÄLLIG EFTERSÄNDNING

Blankettens båda delar skall sammanhängande sändas till det postkontor varifrån Ni normalt får sända brev.

Blankettens innehåll innebär de många tillfälliga beringarna vissa problem för Postverket. Er därför att om möjligt ordna efter en genom någon hemnavarande eller Kant som ser till Er bostad.

Postkontoret: **27.03.81**

Postkontoret: **4885 0018-400**

Fack: **1**

Postkontoret: **04810327 29480076086**

▲ Begäran om tillfällig eftersändning inlämnad och betalad kontant över disk till Västra Frölunda den 27/3 1981. Avgiften 15,00 är registrerad på kod 04 = avgifter.

TILLFÄLLIG

Lämnas blankt till din lantbrukare

Avgiften skall betalas kontant eller med rimärken

Postkontoret: **19501 Märsta 1**

Den här begäran om eftersändning gällde hela familjens post från Märsta 2 till Uddevalla, inför en skön semester 30/6 till 27/7 1989.

TILLFÄLLIG EFTERSÄNDNING

Efternamn och tillatsnamn: **Böös, Monica**
Böös, Olaf

Postens anteckningar: **89-07-27**

Giltighet: Från och med (datum) **890630** Till och med (datum) **890727**

Posten eftersänds tills vidare:

Hela familjens post eftersänds:

Posten eftersänds från: **Solröds v. 80**

Postnummer och ortnamn: **19548 Märsta**

Posten eftersänds till: **PL 8438**

Postnummer och ortnamn: **45191 Uddevalla**

Underskrift: **690614 Olaf Böös**

Postens anteckningar: **15 JUNI 1989 838**

▲ Ett exempel där avgiften kvitterades med frimärken och kortet lagdes på brevlådan vid Märsta 2, som stämplade den 14.6.89. och skickade kortet vidare till Märsta 1. På Märsta 1 fanns en brevbärarexpedition som sorterade allt som skulle delas ut i Märsta.

VÄLKOMMEN ÅTER MED VÄNLIG HÄLSNING POSTEN

KVITTO 960227 14 58200072 0082

POSTEN SVERIGE AB

MOMSRED. NR 01-556451-4148

EFTERSÄNDNING DEFINITIV 30921

ANTAL 1

BELOPP 225,00

VARAV MOMS 45,00

IN **** IN 225,00

◀ Den 23/3 1995 betalade en postkund 300,00 kr för en tidsbestämd eftersändning från P-nummer 9150 Gällivare. Det höga beloppet tyder på en lång tids eftersändning. Samma kund (det vet jag tack vare provenienssen) betalade den 15/7 1999 bara 92,00 kr för en kortare tids lagring av post på samma postkontor.

För en definitiv ► eftersändning betalades 225,00 kr den 27/2 1996. Begäran mottogs av P-nummer 5820 = Stockholm 2.

Nordiska frimärken

- nya utgåvor

Sverige

24 augusti 2023



Höstträdgården

Häfte: 10 frimärken, 10 motiv, inrikes brev

Rulle: 100 frimärken, 1 motiv, inrikes brev

Rättelse: Frimärksutgivningen *Sverige under femhundra år* har råkat ut för felaktigheter i Filatelistens rapporter. De rätta uppgifterna är att Stadshuset utges i rulle, och Strykjärnet i Norrköping i souvenirark. Vidare har frimärket med Stadshuset valören Brev och inte 30 kr, och häftet Sverige under 500 år har Facitnummer 3472-3476 och inget annat. Vi ber om ursäkt för felaktigheterna och hoppas att detta inte orsakat alltför stora bekymmer.

Här hittar du mer information: postnord.se/om-oss/om-frimarken/frimarksaret

Facits numrering av svenska frimärksutgåvor

Utgivna 2023-04-27

Sammanställd av Jan Rosvall

Utgåva	Beskrivning	Valör	Facit nr
Tillsammans för fred	Duva + fredssymbol	Brev	3477
Tillsammans för fred	Grön fredssymbol	Brev	3478
Tillsammans för fred	Röd luftballong + fredssymbol	Brev	3479
Tillsammans för fred	Hjärta + fredssymbol	Brev	3480
Tillsammans för fred	Blå luftballong + fredssymbol	Brev	3481
Tillsammans för fred	Häfte 2 x 5 (3477-3481)		SH138
Tillsammans för fred	HBL 1 x 5 (3477-3481)		
Tillsammans för fred	Europeisk fredssymbol	30:-	3482
Tillsammans för fred	Motivblad		Mb500
Tillsammans för fred	FDC		
Från köphäst till guldmedalj	Guldmedaljörer	Brev	3483a
Från köphäst till guldmedalj	Guldmedaljörer	Brev	3483b
Från köphäst till guldmedalj	I stallet	Brev	3484
Från köphäst till guldmedalj	Ridning i vatten	Brev	3485
Från köphäst till guldmedalj	Föl	Brev	3486
Från köphäst till guldmedalj	Köphästar	Brev	3487
Från köphäst till guldmedalj	Souvenirark 6 x (3483 b)		SS44
Från köphäst till guldmedalj	Häfte 2 x 5 (3483a-3487)		SH139
Från köphäst till guldmedalj	HBL 1 x 5 (3483a-3487)		
Från köphäst till guldmedalj	Motivblad		Mb501
Från köphäst till guldmedalj	FDC		
Carl XVI Gustaf 50 år som statschef	Kung Carl XVI Gustaf	Brev	3488
Carl XVI Gustaf 50 år som statschef	Kung Carl XVI Gustaf	50:-	3489
Carl XVI Gustaf 50 år som statschef	Block 1 x 1 (3489)		BL56
Carl XVI Gustaf 50 år som statschef	Motivblad		Mb503
Carl XVI Gustaf 50 år som statschef	FDC		

Åland

9 juni 2023

Sommarstugor

Konstnär: Lars Sjöblom
Formgivning: Johanna Finne
Frimärksstorlek: 53,5 × 24 mm
Storlek vikt häfte: 53,5 × 107 mm
Upplaga: 25 000 häften
Valör: 6 × Inrikes (2,50 €)
Pris FDC: 8,50 €



Torpet

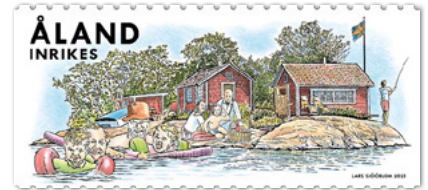


Burkbåt

Konstnär: Christoffer Relander
Formgivning: Christoffer Relander
och Johanna Finne
Frimärksstorlek: 30 × 40 mm
Arkstorlek: 2 × 12 frimärken
Upplaga: 45 000
Valör: Världen (3,00 €) Pris
FDC: 4,00 €
Pris maximikort: 3,70 €



Burkbåt



Finngrundet



Strandskatan

27 juli 2023

Traditionella marknader / Sepac

Fotograf: Alice Åkerblom
Formgivning Johanna Finne
Frimärksstorlek 40 × 26 mm
Arkstorlek 2 × 16 frimärken

Upplaga 45 000
Valör Lokalpost (2,40 €)
Pris FDC 3,40 €



Här hittar du mer information: <https://alandstamps.com/collections/2023>

Färöarna

10 augusti 2023

The cairn

Konstnär: Edward Fuglø
Gravyr: Martin Mörck

11 augusti 2023

Returning from fishing

Konstnär: Emil Krause
Gravyr: Martin Mörck

Traditional markets /Sepac

Foto från Faroe Islands National Museum

Här hittar du mer information: <https://alandstamps.com/collections/2023>

Norge

21 april 2023

Minnen av Norge

Motiv och valörer:

Inrikes 20 g: *Nordlys över Ytresand i Lofoten och Svolværgeita*

Europa 20g: *Gutt og geiteflokk ved Skei i Sunnfjord och Olden i Nordfjord*

Världen 20g: *Hovdsundet utenfor Bodø och Bryggerekkja i Trondheim*

Design: Camilla Kvien Jensen

Foto: René Ringnes, Lisa Christensen, Carolina Llodra Millás, Rita Arhaug, Jan Finstad och Nathalie Monnier.

Utges i: Självhäftande häften à 10 frimärken, fem av varje motiv per häfte.

Upplaga: Inrikes 20 g: 535 000 av varje
Europa 20 g: 385 000 av varje
Världen 20 g: 285 000 av varje.



Nordlys över Ytresand i Lofoten



Svolværgeita



Olden i Nordfjord



Gutt og geiteflokk ved Skei i Sunnfjord



Hovdsundet utenfor Bodø



Bryggerekkja i Trondheim



9 maj 2023

Fred – menneskehetens høyeste verdi

Design: L. Bos och R. Egilsdottir

Grafisk form: Jørn O. Jøntvedt

Utges i: Ark à 50 självhäftande frimärken

Upplaga: 185 000

Valör: 20 g

14 juni 2023

Jacob Weidemann 100 år

Konstnär: Enzo Finger

Utges som: Ett frimärke i miniark

Valör: NOK 20:-

Kronprinsparet 50 år

Konstnär: Trond Bredesen

Utges som: Två frimärken i rulle

Valör: Inrikes 20 g (NOK 20:- x2)

Här hittar du mer information: posten.no/frimerker-til-samling

Grönland

30 maj 2023



Tatueringskonst på Grönland

Konstnär: Maya Sialuk Jacobsen

Utges i: Helark om 10 frimärken, miniark

Traditionella marknader / Sepac

Illustratör: Bolatta Silis-Høegh

Utges i: Helark om 10 frimärken

Fred – den højeste form for menneskelighed

Designers europamärke: L. Bos och R. Egilsdottir

Designer Grönlands motiv: Martin Brandt Hansen

Utges i: Helark om 10 frimärken och självhäftande häfte

10 juli 2023

Qeqertarsuaq på Disko Ø 250 år

Konstnär: Georg 'Kiiu' Olsen.

Utges i: Helark om 10 frimärken

28 augusti 2023

Vardagens hjältar

Tilläggsvärde

Street art in Greenland

H. M. Drottningen 50 år

Andreas Mogensens kommande

rymdfärd

Här hittar du mer information: <https://www.stamps.gl/information/frimaerkeprogram-2023>

Auktion 17–18 juni 2023

Kina och många andra länder



D&T International AB

Box 4, 142 21 Skogås, Tel. 073-687 82 60, 08-771 85 38

E-mail: info@dtstamps.com www.dtstamps.com



Samlameras auktionsdel

Auktionsdelen på Samlamera har utvecklats under det senaste året med många nya och bra funktioner. Flera föreningar lägger numera ut sina auktioner på Samlamera.

Som ordförande i Jönköpings Filatelist-Förening vill jag meddela att vi sålde över 70% av våra 2 700 objekt på vår senaste höstauktion. Att arbeta med ett internet-baserat auktionssystem kräver noggrannhet och att man följer manualen. Vi jobbar nu med att utveckla en riktig onlinebudgivning, med samma funktioner som våra större auktionsföretag an-

vänder idag, att auktionen förlängs ett 10-tal sekunder tills sista budet är lagt. Vi testar detta nu och hoppas det ska vara igång till slutet av året.

Samlamera växer dag för dag – nu finns cirka 315 000 unika objekt på plattformen!

Samlameras auktionsdel är mycket omfattande och innehåller alla delar som ett komplett auktionssystem ska ha. Vill du ha manualen så skickar vi den till dig.

Har du frågor eller synpunkter hör gärna av dig så ska jag berätta mer om auktionsdelen på Samlamera.

Hans-Ove Aldenbrink, utvecklare av Samlamera
hoa@aljodata.se, 0706 95 88 88

Nyheter om Kalenderdatabasen

På Samlameras startsida hittar du en via en ikon Kalenderdatabasen i sidans högerspalt.

För kanske 5–6 år sen utvecklade jag en kalenderdatabas där man själv kunde lägga in olika aktiviteter såsom mässor, frimärksauktioner eller utställningar. När Samlamera flyttades till en ny plattform för några år sedan kom Kalenderdatabasen inte med.

Nu har den i alla fall fått ett nytt liv. Alla kan nu lägga upp sina aktiviteter där, och föreningar



kan även lägga upp sina mötesprogram.

Denna aktivitetskalender är överskådlig och lätt att jobba med och jag hoppas att alla som använder Kalenderdatabasen kommer att uppleva detta. Om alla uppdaterar sina aktiviteter där blir den ett bra och heltäckande forum att söka i.

Mer information får du om du kontaktar undertecknad.

Hans-Ove Aldenbrink
Utvecklare av Kalenderdatabasen





Christer Mårtensson

Ålder: Fyllde 80 mellan jul och nyår.

Bor: Numera Skivarp, fram till i julas Veberöd.

Hur började ditt samlande och hur länge har du samlat?

På 1950-talet kom jag till Sjöbo i samband med mina föräldrars skilsmässa. Vi var ett litet gäng som gick med i FiB:s frimärksklubb och hade väldigt trevligt. 1958 flyttade jag tillbaka till Malmö och den lilla samlingen blev liggande för andra intressen, som det heter. Först i mitten på 1980-talet tog jag upp samlandet igen efter att min läkare sagt att jag måste ägna mig åt något annat än att bara jobba. Så blev det och jag gick verkligen in för det. 1986 tillbringade jag en hel vecka på utställningen STOCKHOLMIA 86. Där blev jag verkligen fast och har med stort intresse ägnat mig åt samlandet. Jag blev nästan "Hela Världen-samlare". Fick många bytesvänner i många länder. Så småningom insåg jag att det inte blev något bra resultat av att hålla på så, så jag sålde mycket av dessa ländersamlingar och kunde bygga upp det som intresset egentligen rörde sig kring, hembygdssamlande kring Sjöbo med främst vykort, men också posthistoria i Färs Härad, post- och järnvägshistoria längs de gamla sydsvenska järnvägarna och när det gäller frimärken, traditionell filateli och posthistoria på 1930-talet.

Vad är det bästa med att samla frimärken?

Egentligen en svår fråga. Det är så mycket som är bra med det här samlandet. Vi är många ute i föreningarna och alla samlar på olika sätt. När vi träffas där och i andra sammanhang så finns så mycket vi ger varandra. En annan viktig sak med samlandet är att du kan koppla bort allt annat och helt gå in i det du ägnar dig åt plus att du får väldigt mycket historia.

Har du ett drömobjekt du verkligen skulle vilja komma över?

Nej, det kan jag inte säga. "Drömobjekt" för mig kan vara tidiga försändelser som gått på de sydsvenska järnvägarna eller tidiga objekt från Färs Härad eller något provtryck eller liknande från 1936 års jubileumsserie *Postverket 300 år*.

Et av Christers bästa objekt: ett lösenbelagt brev från Helsingborg. Brevet visas med både fram- och baksida.



Har du ställt ut eller tänkt göra det?

Svaret är ja på båda frågorna. Min vykortssamling om Sjöbo har varit utställd vid många tillfällen. Det som ligger framför mig nu inför "Trelleborg 2023" är samlingen *Post- och Järnvägshistoria på linjen Ystad-Eslöv*. Till nästkommande utställning gör jag kanske ett nytt försök med samlingen *Postverket 300 år*.





Vi vill se och inspireras av vad ni medlemmar ägnar er åt för aktiviteter. Skicka gärna in bilder med tillhörande beskrivningar till redaktion@sff.nu.

Regionalträff/mässa Mittnorrland 8–9 september

Regionalträff Norr arrangeras i år av Östersunds Filateli- och vykortsförening (ÖFF) under 8 och 9 september på vandrarhems- och konferensanläggningen Avaviken i Dvärsätt ca 1,7 mil norr om Östersund. Årets träff är den fjärde i östersundsområdet de senaste tolv åren. 2011 genomfördes träffen på museianläggningen Teknikland, 2015 i Wången och senast i Exercishuset beläget inom före detta Fältjägarregementets

kasernområde inne i Östersund. Träffarna som är ett samarbetsprojekt alterneras i huvudsak mellan föreningar i mellersta och norra Norrland och i samband med att ÖFF är anordnare deltar även traditionsenligt ett antal samlarföreningar från Trøndelag. Deltar gör också speciellt inbjudna handlare, föredragshållare, representant ur SFF samt företrädare för myntsamlarna.

Text och foto: Jan-Anders Jacobsson



Frimärksträff i Exercishuset i Östersund, 2018.

Utsikt över Storsjön mot Rödöbron och med Oviksfjällen i fonden.



Luftpostpionjärer – ett urval

Måndagen den 3 april 2023 gästades Helsingborgs FilatelistFörening av Fredrik Ydell, känd från många filatelistiska publikationer, föreläsare, juryman med mera.

Fredrik invigde oss i ett urval från luftpostpionjärernas begynnelse. Skildringen började på 1700-talet där vi fick höra hur man från början gjorde olika experiment med ballonger som sedan gick vidare till bemannade varmluftsballonger vilka kunde medföra såväl passagerare som post.

I början av 1900-talet gick man över till enklare flygplan för postbefordran. Tyvärr blev piloterna inte särskilt gamla, de enkla planen störtade ofta och piloterna omkom. En av pionjärerna var Enoch Thulin vars plan havererade i

Landskrona 1919 och där även Thulin strök med. Zeppelinare användes också för att transportera både passagerare och post i internationell trafik.

En del post kunde efter de frekventa haverierna bärgas, vatten- eller brandskadad.

Vi fick höra om Tivoli i Köpenhamn, Eslövs flygfält, Malmö hamnflygplats, Järvafältet i Stockholm, Porjus Suorva för att nämna några. Mellan Porjus och Suorva startades en av världens första flyglinjer i samband med större kraftverksbygge där behov fanns för transport av folk, post, material med mera.

Ett antal intressanta brev presenterades av Fredrik under kvällen.

Vår förening tackar för en givande föreläsning!

Rolf Sjöström
Ordförande



Foto: Rolf Sjöström

▲ Fredrik Ydell förbereder sig.

Ballongpost från Andréés ►
flygning (ovan t. h.) och
flygpost från Eslöv (t. h.). Från
Fredrik Ydells samlingar.





Kurs för blivande utställare i Malmö

Lördagen den 1 april träffades åtta förväntansfulla medlemmar i Malmö Filatelistförening. Mats Söderberg anlände från Norrort för att hålla en utställarkurs. Ingen av deltagarna förutom en hade någon gång ställt ut. Några hade påbörjade planer andra fick under kursen inspiration till att börja.

Målet med dagen var:

- att inspirera dig att vilja och våga pröva vingarna
- att få dig att inse att du kan – det är inte så himla svårt
- att få dig att inse vilka tillgångar du har i form av filatelistiskt och icke filatelistiskt material
- få rätt på var det finns inspiration att hämta
- lite om regler som påverkar
- titta på och diskutera några exempel

Mats är en mycket duktig handledare. Hans presentation gav en bra inblick i vad man bör tänka på som utställare. Vi gick igenom Inledning, grunder för utställning, styrdokument, berättelsen, material, skapa exponat, bedömning, fallgropar, första sidan. Vi fick dessutom detaljstudera några exponat. Mats öppnade upp för många bra diskussioner.

Varför vill du ställa ut? Var en av de frågor som vi behandlade. Det fanns olika motiv i gruppen. Dessutom fick vi en gedigen kursdokumentation som vi kommer att jobba vidare med i föreningen med början i den grupp som deltog.

Tack Mats för en mycket bra dag!

Lars Nordberg, Ordförande
Malmö Filatelistförening

Denna handbok ►
bör vi försöka göra
ett nytryck av.





Vårmarknad i Ystad

Vårens första marknad i Skåne var Ystamarknad som även i år hölls i idrottshallen "Bollen" i Ystad. Den nya hall uppfördes till utställningen *Fritiden* 1936 i Ystad.

Trots ett fantastiskt vårväder kom ett hundratal besökare och handlade hos tio-talet handlare. Till detta kom en lokal hembygdsförening samt SFU och SFF som var på plats och gjorde sitt bästa för att upplysa och värva medlemmar.

Flera handlare sålde både vykort och brev, och såklart fanns även frimärken och samlingar till försäljning.

Fördelen med dessa lite mindre marknader är att

flera handlare som kanske inte kommer på de stora utställningarna ställer upp på de här lokala arrangemangen. En liten utställning med hovfotograf Samuel Moses Marcus och hans bilder från 1800-talets Ystad fanns också att beskåda.

Både besökare och handlare hade kommit långväga ifrån, även om merparten var från Skåne. Några av besökarna hade även med sig egna eller ärvda samlingar i jakt på goda råd på hur de skulle hantera dessa.

Sammanfattningsvis en trevlig marknad med gemytlig stämning, förhoppningsvis var alla nöjda när dagen var över.

Text och foto: **Ulf Nilsson**



Utbildning i Samlamera hos Kalmar Filatelistförening

Under tre timmar måndag den 17 april utbildade jag medlemmar i Kalmarföreningen.

Jag hade blivit inbjuden av föreningens ordförande Christer Svensson för att utbilda föreningsmedlemmarna i Samlamera. Vi gick igenom alla delar grundligt, hur man navigerar i Samlameras alla menyer. Därefter övade vi på att lägga upp fastprisannonser och auktioner.

Många frågor togs upp och besvarades under kvällen. En riktigt god fika intogs mellan passen.

Fler föreningar är välkomna att höra av sig för en grundlig utbildning i alla Samlameras olika funktioner.

Text och foto: **Hans-Ove Aldenbrink**,
utvecklare av Samlamera
hoa@aljordata.se

Ett brett urval posthistoria

Text: **Rikard Azelius** Bilder från respektive utställares exponat.

Netex är filatelistförbundets utställningssajt. Där erbjuds alla samlare som ställer ut på jurybedömda utställningar att också publicera sina exponat digitalt, som dokumentation och inspiration för andra samlare. Tipsaren i detta nummer är Rikard Azelius. Se exponaten på www.netex.se!

Posthistoria ligger mig varmt om hjärtat och på Netex kan man hitta många intressanta posthistoriska exponat som täcker allt från äldre till moderna objekt. Om man vill få en överblick över svensk posthistoria från början till 1860-talet kan man med fördel titta på Alan Warrens exponat *Early Mail and Stampless Letter Postal Markings of Sweden*. Han går igenom det mesta från tidiga kurirbrev, kronoposten, den svenska postens födelse och framåt. Han visar exempel på kurirbrev från 1600-talet, alla tidiga svenska stämpeltyper fram till och med fyrkantsstämplar och fribrevsstämplar. Han avslutar med lösenstämplar och brev till utlandet fram till 1874. Warrens exponat omfattar åtta ramar, dvs. 128 A4-sidor, så här finns många bra objekt att titta på.

Vill man fortsätta med svensk posthistoria, kan man titta närmare på Per Gustafsons exponat *Svensk Posthistoria 1892–1912* som behandlar den intressanta perioden då Sverige fick en allmän poststadga efter Världspostkongressen i Wien 1891. I Kjell Nilsons exponat *Swedish Postal Rates 1920–1970* visas alla typer av postala tjäns-

ter under den perioden. Giselher Naglitschs exponat *Post-Philately – vad hände sen* är en intressant berättelse om tiden från 1975 då postkassamaskiner infördes och betalning inte längre erlades med frimärken.

Det finns dessutom en mängd mer eller mindre specialiserade exponat. *Sverige – Tjänsteförsändelser 1920–1990* av Valter Skenhall, *Brevkortets posthistoria i Sverige 1872–1911* av Tomas Karlsson, *Censurpost Tyskland 1939–1945* av Staffan Karlsson, *Göteborgs Lokalpaket 1970-1976* av Gunnar Dahlstrand och *Posthistoria för vykortssamlare* av Per Gustafson är några som också visar den bredd av posthistoriska exponat som man kan hitta på Netex.

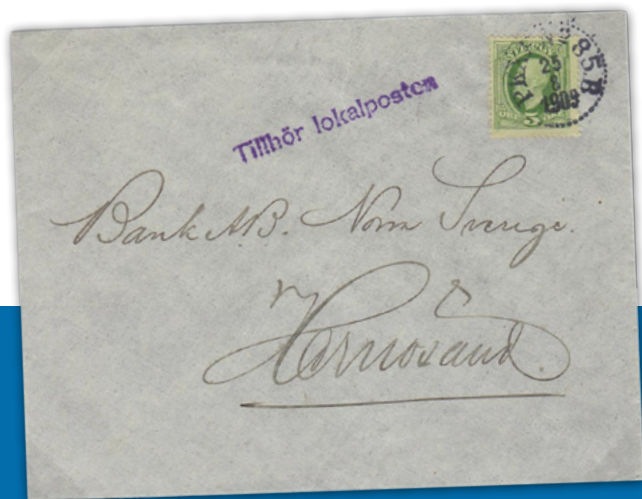
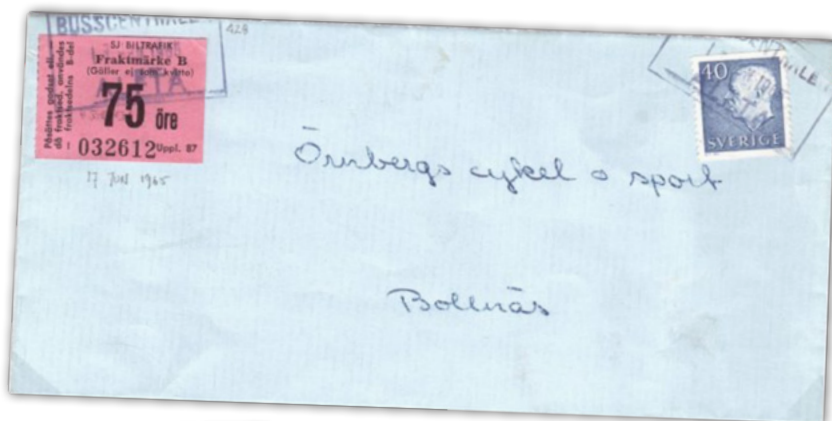
Det är inte bara svensk posthistoria som visas utan även exponat med anknytning till Norge och Finland finns. Även posthistoria rörande länder utanför Norden finns på Netex. Man hittar till exempel exponat om Falklandsöarna och om Färöarna, som Stefan Heijz har gjort eller Björn Jonassons exponat om Madeiras posthistoria. Här finns mycket att lära och ta intryck av. ●

Crown F Fribrev till Mariestad, 1686. Från Alan ►
Warrens exponat *Early Mail and Stampless Letter
Postal Markings of Sweden*

Från samma exponat: 63 öre (1858–1866) på brev
från Hamburg dubbelringad KSPA-stämpel använd
på post sänd via Stettin. Fyrkantstämpel ankomst
Stockholm.



Ur Kjell Nilsons exponat: "In ►
Sweden the General Post Office
had a monopoly to deliver mail,
with the exception of local mail
for some periods in time. This
letter was transported by a Bus
company to the cost of 75 öre
and still the sender besides this
had to pay the regular postage
of 40 öre, in total 115 öre was
paid. The reason most likely was
to speed up delivery."



◀ Ur Per Gustafsons exponat: "Tillhör
lokalposten. Lokalbrev som postades i en
brevlåda vid järnvägsstationen eller i en
postkupé, och hann gå iväg med det avgå-
ende tågets post, skulle ändå befordras för
lokalporto. Tågets postpersonal skulle då
skriva eller stämpla "Tillhör lokalposten",
för att undvika att brevet blev belagt med
lösen (Brevpostreglementet 1900 § 12.5)".

Postmusei Vänner

Sjöhistoria vid årsmöte

Frimärksbilder: © Postnord Frimärken. Text och foton: Arne Karlsson

Postmuseum är givetvis naturlig plats för Postmusei Vänner's årsmöte. Men eftersom museet under lång tid är stängt fick föreningen söka sig till annan plats. Svenska posten har haft tradition att på Postmuseum inbjuda till utgivningsaktivitet.

Museets stängning har inneburit att man har förlagt utgivningsaktiviteter till museer med anknytning till aktuell utgivning. Våren 2022 uppmärksammades svenska marinen 500 år med frimärke vilket gav anledning att förlägga utgivningsaktivitet till Sjöhistoriska museet. Där hade man engagerat fartygshistoriker som bjöd på fängslade föredrag kring hur flottan vuxit fram.

Postmusei Vänner sökte sig till Sjöhistoriska Museet för årsmöte 2023. Utöver årsmötets val fick vi ta del av en entusiastisk guide som ledde oss till vad som benämndes som museets största sevärdheter. Först stegade guiden rakt in i museet till det bevarade kungliga befälsrummet med ståtlig akterspegel från Amphion.

Amphion ritades 1777 som kunglig lustjakt åt Gustav III. År 1884 höggs Amphion upp till

ved. Galjonsfiguren och akterkastellet med det kungliga befälsrummet bevarades och finns idag utställt på Sjöhistoriska museet i Stockholm. Här finns frimärksanknytning.

Svenska flottan ägnades 1944 en frimärksutgåva där ett märke i valören 40 öre i grön färg visade akterspeglarna från Amphion (bild 1).

För insamling mot Cancer utgavs 1966 frimärkskäfte "Fartyg på frimärken" där man återutgav tidigare frimärksmotiv, bland annat akterspeglarna från Amphion, även denna gång 40 öre, men nu i röd färg (bild 2).

Galjonsfiguren från Amphion finns på frimärke ingående i häfte "Gustaviansk konst" år 1972 (bild 3).

Amphion hade ritats av legendariske fartygskonstruktören Fredrik Henrik af Chapman



Akterspeglarna från Amphion i frimärke åren 1944 och 1966, jämfört med förlagan



Galjonsbild från Amphion i frimärke ingående i häfte *Gustaviansk konst* 1972. Frimärkets röda färg svarar inte mot verklighetens avblekta guldför-gyllda trä.



(1721-1808). Han ledde en lysande epok inom svenskt skeppsbyggeri. Det färdigställdes linjeskepp och fregatter, alla byggda efter af Chapmans ritningar. Af Chapmans ande svävade över oss när guiden ledde hos förbi ett flertal fartygsmodeller.

Guiden nämnde att det största sjöslaget i Östersjön med skärgårdsflottan var vid Svensksund (*Ruotsinsalmi*) 1790 under Gustav III:s krig mot Ryssland. Slaget blev en seger för de svenska. 200-årsminnet av slaget firades i Kotka med en finsk minnespoststämpel 1990 (bild 4).

Den som har håg för Opensamlade kan fästa blicken på Svenska Flaggans Dag brevmarke från 1994. Där återges kungaslupen Vasaorden på Stockholms vatten med Norr Mälmarstrand i bakgrunden (bild 5). Märket bygger på foto av legendariske fotografen Lars Tunbjörk (1956 – 2015). Den nuvarande Vasaorden är en exakt kopia från 1923 av den ursprungliga slupen som totalförstördes i en brand 1921. Den nya slupen gjorde sin jungfruresa för Gustaf V vid invigningen av Stockholms stadshus 1923. Den ursprungliga

Vasaorden ritades 1774 av skeppsbyggaren af Chapman för Gustav III.

Marinmuseum i Karlskrona gav 2021 ut en praktfull bok "Fredrik Henrik af Chapman – myt & verklighet". Flera experter gav inblickar i fartygskonstruktören af Chapmans verksamhet, men filatelistisk djupdykning saknades.

Vid Skeppsholmen i Stockholm ligger vandrarhemsfartyget "af Chapman". Fartyget har inte konstruerats av af Chapman, men fått sitt senaste namn som en hyllning till skeppsbyggmästaren. Fartyget byggdes 1885-88 vid Whitehaven Shipbuilding Co. i England som lastfartyg med namnet Dunboyne. Fartyget har sedan haft många ägare och olika namn innan det ankrats upp vid Skeppsholmen. Fartygets 100 årsdag 1988 uppmärksammades med minnespoststämpel (bild 6) och fartyget finns på ett av två frimärken som 1985 markerade Svenska Turistföreningen 100 år (bild 7, nästa sida).

Ordförande i Postmusei Vänner, Jonas Reiner, höll föredrag om Sjökrig på frimärken sett ur mitt samlarområde, The British Empire. Flera



Finsk minnespoststämpel slaget vid Svensksund 200 år.



Kungaslupen Vasaorden.



Vandrarhemsfartyget af Chapman i minnespoststämpel.

historiska fartyg visades i intressant bildspel med som avslutning kontroversen med Argentina om Falklandsöarna.

Jan Larsén, ordförande i Sjöhistoriskas vänner, tog del av Postmusei Vänners bryderi med ekonomin. När så Jan Larsén gav information om Sjöhistoriskas vänförening fick vi ta del av ett par förvånande uppgifter. Genom generösa donationer har vänföreningen miljonbelopp i kassan. Vänföreningen startades innan det fanns ett museum. När Sjöhistoriska Museet byggdes på 1930-talet var vänföreningen en stark påskyn-dare. Vid vårt besök nämndes flera gånger att själva museihuset ritat av Stadshusarkitekten Ragnar Östberg (1866 - 1945) är en stor sevärdhet. Byggnadskroppen är utformad som nederdelen på ett fartygsankare.

Postmuseum har bidragit vid utställningar på Sjöhistoriska Museet. År 1965 visades "Fartyg och

frimärken", som utöver frimärken innehöll post-historiska föremål och dokument med anknytning till sjöposten. Utställningen uppmärksamsades med minnespoststämpel (bild 8).

År 1972 tog jag på Sjöhistoriska Museet del av samproduktion där Sjöhistoriska bidrog med "Dagbok från sjön" och Postmuseum med "Post över haven" visande sjöpost. Utställningen cele-brerades med minnespoststämpel (bild 9).

Postmuseums utställning "Post över haven" drog ut på vandringsutställning till kustorterna Kalmar, Karlskrona, Gävle, Skutskär, Piteå, Umeå, Luleå för att nå sluthamn i Örnsköldsvik. På alla utställningsorter användes minnespost-stämpel med samma motiv som i Stockholm. Vi minns med saknad den tid då Postmuseum ständigt anordnade tematiska frimärksutställningar både på Postmuseum och ute i landet. ●



⑦ Vandrarskeppet i frimärke 1985.

Minnespoststämpel i Stockholm med text *Dagbok från sjön*. När utställningen drog ut i landet var texten *Post över haven* där Postmuseums sjöpost visades. Stämpelns ytterring en livboj med i mitten sjunkande skepp efter den ikoniska sjömanstatueringen *En sjömans grav*.



◀ Minnespoststämpel med en skonare mot bakgrund av en rektangel, som symboliserar konturen av ett frimärke.



⑨



Årsmöte i Näsbypark

Nytt från
Slaniasamfundet

Den 11 mars var det dags för årsmöte med sedvanliga programpunkter.

Samtliga medlemmar hade i god tid fått en personlig inbjudan till mötet som skulle ske i samband med Samlarmässan i Näsbypark.

Det blev en mycket lyckad tillställning för samfundet. Jan Larsson hade anordnat en mycket trevlig och lättillgänglig mobil Slaniautställning med enkla medel.

Ett lotteri anordnades också med fina vinster – två konton på frimarksdata.se, det vill säga Sverigekatalogen/Slania i din dator och smartphone, skänkta av Jan Larsson. Två andra hög-

vinster utgjordes av jubileumsböckerna om Slania som trycktes i en mycket begränsad upplaga i samband med firandet av Slanias presumptiva 100-årsdag.

Under evenemanget antecknade sig sex personer som nya medlemmar i Samfundet. Slaniasamfundet tar som bekant inte ut någon medlemsavgift, utan det är helt gratis att delta.

Årsmötet hölls i en närbelägen lokal, och förlopte under trevliga former och engagemang av de ditresta medlemmarna. Årsmötet beviljade enhälligt ansvarsfrihet för styrelsen, som under året med ideella insatser fört Samfundet framåt och varit på besök hos olika klubbar/föreningar för att sprida kunskap om Czeslaw Slania och hans verk.

Samtliga i styrelsen var tillgängliga för omval och så skedde.

Nu ser vi an ett nytt verksamhetsår med nya utmaningar i trevligt sällskap.

Text och foto: Anitha Schäfer



▲
Jan Larsson

Arne Sandström, ▶
Anitha Schäfer
och Rolf Korling.



Tidiga poststationer fick bara växla via överordnad postanstalt

Text och bilder: **Giselher Naglitsch**

Lantpoststationer kunde inrättas från 1861

När dom första lantpoststationerna inrättades med början år 1861 ansågs de inte behöva några datumstämplar. De fick ju inte växla post direkt med varandra. All post skulle passera överordnat postkontor, som skulle stämpla breven och makulera frimärkena. Efter hand och av praktiska skäl fick dock post till näraliggande poststationer växlas direkt. Post som kunde utväxlas utan att behöva passera överordnat postkontor, blev allt vanligare vartefter järnvägarna drogs fram genom landet och förenade poststationer inrättades vid järnvägsstationerna. De långt över tusen poststationer som inrättades i samband med kronbrevbäringens indragande åren 1874 och 1875 utrustades med datumstämplar redan från första början. Låt vara att vissa kunde få vänta en kortare tid på stämplat som inte hann graveras i tid.

Förenade poststationer och järnvägspost-expeditioner – strålstämplarnas bakgrund

Postbefordran på järnväg inleddes på Västra Stambanan vartefter den öppnades för trafik. I februari 1863 hade man kommit till beslut att förenade poststationer skulle inrättas vid samtliga Statens Järnvägars stationer. Föreningen bestod i att stationsinspektorn även skulle bli poststationsföreståndare. Med tiden kom detta att gälla även de privata järnvägarna.

Den 26 januari 1863 utfärdades instruktioner för förenade poststationer, järnvägspostkupéer på snälltåg respektive blandade tåg, samt för postkupéer som bara beledsagas av postiljon. Samma instruktioner kom senare att tillämpades

på Södra stambanan från december 1864 och alla andra järnvägar där post befordrades.

För poststationerna gäller: Att poststationens föreståndare skall tömma stationens brevlåda femton minuter före postförande tågs avgång. Breven skall sorteras, paketeras och lämnas till postiljonen som följer med tåget: A, brev som är adresserade till pst eller pk längs den aktuella järnvägslinjen skall paketeras till respektive postanstalt. B, brev till andra orter paketeras till det pk längs linjen, varifrån de snabbast kan expedieras till bestämmelseorten.

Alla brev som dessa pst levererar skall vara frimärkta, såvida det inte gäller utrikes eller fribrev.

För postkupéerna gäller: "Postkupé å jernbana är att anse som en självständig postanstalt ... som en vanlig postexpedition." Pkxp är inte avsedd att direkt betjäna allmänheten. Det tillkommer pst längs linjen, vilka lyder under respektive pkxp. Brev till inrikes orter skall *förse med kupéns datumstämpel och frimärkena makuleras*. Brev till postanstalt utefter linjen skall avlämnas vid första tillfälle, då kupén kommer dit.

Där snälltågen inte gör uppehåll, skall avgående post lämnas till den postiljon som åtföljer de blandade tågen (blandad person- och godstrafik). Brev till pst utefter linjen "avlämnas lösa till postiljonen, vilken makulerar frimärkena och tillställer breven vederbörande stationer".

För postkupé beledsagad av postiljon gäller: Postiljonen skall infinna vid bangården femton minuter före tågets avgång. Avgående postväskor, -påsar eller -paket skall läggas in i det *avstängda rum* eller den *särskilda låsta lådan*,

där de sorteras så att de blir lätt tillgängliga för avlämnande till närmast belägna orter. Det som mottas under resans gång sorteras på motsvarande sätt. Postiljonen reser på reserverad plats i tredjeklassens vagn. Då han lämnar sin plats skall han alltid ta med sin brevväska. Sex minuter före tågets avgång skall postiljonen tömma den brevlåda som är uppsatt på stationen. Även dessa brev sorteras för att lämnas av till postanstalterna längs banan. *Ingenting sägs att postiljonen skulle makulera frimärken på brev mellan poststationerna.* Han hade ingen stämpel.

Detta betyder att brev inlämnade till pst eller lagda på brevlåda kunde ankomma till en förenad pst utan att frimärkena var makulerade. Problemet löstes så att dessa pst försågs med datumlösa namnstämplat med dekorationer som filatelister kallar strålstämplat. De första fyra levererades i mars 1863.

Totalt försågs 78 pst med strålstämplat, 68 vid järnvägslinjer och 10 vid ångbåts- och landsvägslinjer, där motsvarande behov uppkom. Fyra låg vid landsvägslinjer som anslöt till järnväg: Hofva, Hjortqvarn, Mörby och Qvistbro. Sex låg vid ångbåtslinjer eller lastageplatser, där brev med omakulerade frimärken kunde ankomma: Sandhamn, Örsundsbro, Rathan, Grebbestad, Stenung och Svanesund.



Strålstämpeln SANDHAMN var i bruk maj 1866 till november 1869.

Stämplat med banans initialer och med PKXP+Nr

Postkupéerna klassades som *fullständiga postanstalter* och blev överordnade poststationerna längs linjen. De första pkxp fick datumstämplat med beteckningen WEST-ST-BANAN Respektive SÖDRA ST. BANAN. Efter några år övergick man till stämplat med banans initialer W.S.B., vilket även kom att tillämpas på linjerna Stockholm-Uppsala, Laxå-Kristinehamn samt Köping-Örebro-Hallsberg, med flera, vilka kallades N.S.B., N.W.S.B. och K.Ö.H.B. osv. Från och

med september 1868 slopades banornas initialer i stämplaterna och ersattes av benämningen PKXP och nummer från 1 till 12. Många nummer skulle följa.

Det nya postlandskapet kräver kartor

Underrättelse för Korrespondenter heter en skrift som distribuerades som bilaga till Postens cirkulär i oktober 1868. Fastän häftet följer Postverkets grafiska mönster har det nog tryckts på privat initiativ, av L. Cederborg i Nyköping. I inledningen skriver Cederborg: "Utgivaren vill särskilt omnämna en olägenhet, som ofta inträffar, då brev skall avgå till poststationer. Få korrespondenter iakttä nämligen att uppgiva det postkontor eller den postexpedition, genom vilken breven skola tillsändas den uppgivna stationen, eller med andra ord, med vilken stationen direkt utväxlar post ... Med hjälp av kartan och de alfabetiskt ordnade uppgifterna på postanstalterna sättes korrespondenten i tillfälle att själv kunna se, till vilket kontor eller till vilken expedition breven skola adresseras för att fortast hinna bestämmelseorten". (Till detta bekymmer avser jag att återkomma i en kommande artikel.)

Med underrättelsen följde en liten karta som på ett schematiskt sätt visar tidens postvägar och hur postväxlingen mellan befintliga postanstalter kunde ske. Den lilla kartan i underrättelsen var inte tydlig nog för postarbetet. Redan den 7 december meddelas att "Generalpoststyrelsen låtit inköpa ett antal exemplar av en, av en posttjänsteman i landsorten på eget föranstaltande utgiven karta över Sverige, huvudsakligen avsedd att utvisa samtliga postanstalternas geografiska läge". Varje poststation kommer att få en sådan karta. (Kartan finns i Postmuseums samlingar och kan nås genom att googla *1868 postleder schematisk POST.050376*.) Med ett avsnitt ur denna karta avgränsar jag fortsättningen av min artikel till landskapet Uppland. Men den postala historien jag visar, gäller principiellt förhållandena i övrigt landet.

I Uppland fanns år 1868 postkontor i Stockholm, Uppsala, Enköping, Ekolsund, Tierp, Östhammar, Öregrund, Grisslehamn, Norrtälje, Vaxholm och Drottningholm, en postexpedition

i Österby samt en sommaröppen postexpedition i Furusund. Tio lantpoststationer hade inrättats sedan 1861: Brottby, Gränsta, Edebo, Mörby, Östervåla, Karleby, Örsundsbro, Färentuna, Värmdö och Sandhamn.

Därtill hade det inrättats sju förenade pst den 20 september 1866, då norra stambanan (NSB) öppnades för trafik mellan Stockholm och Uppsala: Järfva, Rotebro, Wäsby, Rosersberg, Märsta, Knifsta och Bergsbrunna. Inte mindre än 90 poststationer skulle komma att inrättas 1875, när kronobrevbäringen drogs in. Men det är en senare historia.



L. Cederborgs Karta över Sveriges Postkontor, Postexpeditioner och Poststationer, 1868. Beskuren. Postvägen Uppsala-Gränsta kan inte beläggas förrän år 1875.

Cederborgs karta visar schematiska postvägar. Grisslehamnsposten går två gånger i veckan från Stockholm över Brottby och Norrtälje till Grisslehamn. Den byter hästar och växlar post vid Hall norr om Brottby (inte utsatt på kartan). En två mil lång kärrpost utgår från Edebo till Gränsta. En annan kärrpost utgår från Gränsta till Hall (Brottby). Posterna går samordnade två gånger i veckan, fram och åter. Här skulle postutväxling ha varit möjlig mellan poststationerna Edebo,

Gränsta och Brottby. Men sådant var inte tillåtet och verkar inte heller ha skett vid den tiden.

Poststationerna fick till en början bara utväxla post med överordnade postkontor/-expedition. Efterhand och av praktiska skäl fick de växla även med pk i anslutning till landsvägsposter de växlade med. Kartan visar att några pst hade sådana förbindelser med andra pk än sina överordnade. Med dessa fick de växla post.



Ett brev från Uppsala den 24/7 1870 till närbelägna Gränsta har dirigerats via överordnade Stockholm. Postföring och -växling direkt mellan Uppsala och Gränsta, så som kartan antyder, går inte att belägga i cirkulären.

När NSB öppnade för trafik den 20 september 1866 inträffade en stor förändring i bygdens postutväxling. De sju förenade poststationerna Järva, Rotebro, Wäsby (senare Upplands Väsby), Rosersberg, Märsta, Knivsta och Bergsbrunna var inledningsvis underordnade Stockholms postkontor och skulle dagligen utväxla post med Stockholm och Uppsala. De fick även växla sinsemellan och med postkontoret Sigtuna och poststationen Mörby. Men de anförtroddes inga datumstämplar. De fick bara datumösa strålstämplor med stationens namn. Med dessa skulle de makulera ostämplade frimärken på ankommande brev. Sådana brev kunde komma från de aktuella pst i påse eller ur brevlådan som postiljonen, som följde med tåget, skulle tömma vid varje uppehåll. De kunde även ha postats på tågets brevlåda eller lämnats direkt till postiljonen vid uppehåll på en station, inklusive ändpoststationerna. Strålstämplorna är svåra, brev med strålstämplor är rariteter. Ett helbrev från vardera Rosersberg respektive Märsta är kända på sträckan Stock-

holm – Uppsala, båda finns i min samling.

Den första kompletta järnvägspostkupén på banan inrättades den 15 maj 1868. Den blev nu överställd pst längs banan. Kupén fick en stämpel med banans initialer N.S.B., med tidigaste kända avtryck den 30/5 1868. Senare under året ersattes N.S.B. av Pkxp Nr 3. Nu skulle alla brev som utväxlades mellan pst efter banan samt mellan dessa, Sigtuna och Mörby makuleras på tåget. Nu behövde strålstämpelarna nästan aldrig mera användas, deras tid blev kort. Efter ett antal år insåg man att poststationerna behövde datumstämpel. Sådan tilldelades de här omtalade pst under åren 1869-1870.



Tidigaste kända brev med stämpeln N.S.B. Det är postat på tågets brevlåda eller upphämtat ur brevlådan vid någon av de sju förenade poststationerna.



N.S.B. ersattes av PKXP Nr: 3 den 1 september 1878.

Även till och från Mörby kunde det komma ostämplade brev. Mörby fick en strålstämpel två veckor efter de förenade pst. Även Sandhamn och Örsundsbro tilldelades strålstämpel, för att göra upplandshistorien komplett. Sandhamn var slutpunkten för en sjöpostförbindelse (ej utsatt

på kartan) och Örsundsbro var en "lastageplats" där brev med ostämplade frimärken kunde ankomma med ångfartyg.

Hur identifieras poststationen på brev innan datumstämpel införts?

Hur skulle de avgående breven hanteras och hur skall eventuellt bevarade brev från en pst utan stämpel kännas igen? Det kan göras med ledning av följande exempel från Mörby. Av tabellen på sidan 49 framgår att flertalet tidiga lantpoststationer i Uppland sorterades under Stockholm, så även Mörby, inrättad i maj 1863. De första tre och ett halvt årens avgående brev från Mörby skall vara stämplade Stockholm, exempel A. Bara brevets innehåll kan upplysa om avsändningsorten. Ankommande brev till en pst som helt saknade stämpel, skulle makuleras med ett bläckkryss enligt exemplet B, vilket för Mörbys del bara kan gälla brev från de sju förenade pst vid Norra Stambanan och under högst två veckor, tiden 20 september till början av oktober 1866, då Mörby hade fått sin strålstämpel.

Poststation som fått strålstämpel skulle makulera ostämplade frimärken på ankommande brev med denna stämpel, exempel C. Först sedan poststationerna tilldelats ortstämpel med datum kan man lätt se varifrån breven kommer, exempel D.

För ordningens skull må påpekas att det räckte med en kryssmakulering på ankommande brev. Däremot skulle, enligt senare bestämmelser, avgående bläckmakulerade brev även förses med datum.



Exempel A



Exempel B



▲
Exempel C

Exempel D. Brev från Mörby ►
med tidigaste kända datum,
1/9 1870.



Med denna kunskap är det "bara" att jaga nålen i höstacken. För att hitta avgående brev från de tidiga lantpoststationerna i Uppland, innan de fick datumstämplar, måste man söka brev med bevarat innehåll och datering från respektive ort. De behöver vara stämplade av respektive överordnade Stockholm, Drottningholm och Enköping, eller ännu mera chansartat, något av de postkontor som pst enligt särskild instruktion fick växla med: Uppsala, Norrtälje, Sigtuna, Ekolsund och Östhammar. För de sju förenade kan det fungera även med brev stämplade N.S.B. eller PKXP Nr 3.

Motsvarande utmaningar gäller övriga landet. Detaljerna får läsaren klura ut själv. Jag har hittills inte lyckats hitta något från "mina" orter. ●

Källor och referenser

Strålstämplarnas historia, Curt Haij, Sveriges Filatelist-förening, 1956.

(Även publicerad som en artikelserie i *Svensk Filatelistisk Tidskrift* första halvåret 1956.)

Sveriges fasta postanstalter, Yngve Nylander, 1966. *Cirkulär*, främst 4 oktober 1860, om inrättande av poststationer samt 23 och 26 januari 1863 om inrättande av postkupéer och instruktioner för poststationer, postkupéer och postiljoner.

Förkortningar

- pk postkontor eller postexpedition (fullständiga postanstalter)
- pst poststation
- pkxp postkupéexpedition

Grisslehamn



Foto: Pål-Nils Nilsson

De tidiga lant- och förenade poststationerna i Uppland

I tabellen nedan baseras uppgifter om överordnade och växling på Underrättelse för korrespondenter, strålstämplarna enligt Curt Haij och datumstämplarna enligt Upplands ortstämplar, Lindskog och Naglitsch.

Några slutsatser som kan dras av tabellen: De första lantpoststationerna fick inga strålstämplarna. De förväntades inte få ankommande

frankerade försändelser utan makulering. De sju förenade pst mellan Stockholm och Uppsala försågs med strålstämpel från första dagen. När poststationerna försågs med datumstämpel – normalstämpel 10 – lät man gravera stämplarna i poststationernas bokstavsordning. Det gäller i vart fall Uppland. Bara Mörby bryter mönstret. Förmodligande gäller motsvarande även för övriga landet.

Poststation	Inrättad	Överordnat pk/pxp	Växlar även med	Strålstämpel levererad	Datumstämpel graverad
Lantpoststation					
Brottby	1862-02-01	Stockholm	Norrtälje	-	1869-03-22
Edebo	1862-08-01	Stockholm	Norrtälje, Östhammar	-	1869-03-22
Färentuna	1861-05-14	Drottningholm	- - -	-	1869-04-26
Gränsta	1862-07-01	Stockholm	Norrtälje	-	1869-04-07
Karleby**	1862-02-01	Enköping	Sala	-	1869-04-10
Mörby	1863-05-01	Stockholm	Uppsala, Sigtuna	1866-10-01	1869-11-18
Sandhamn	1866-05-16	Stockholm	- - -	1866-05-08	1869-10-30
Värmdö	1862-02-15	Stockholm	- - -	-	1869-04-07
Örsundsbro	1867-04-01	Enköping	Ekolsund	1867-03-29	1870-11-17
Östervåla**	1864-11-01	Uppsala	Gysinge	-	1869-10-01*
Förenad post					
Bergsbrunna	1866-09-20	Stockholm	Uppsala	1866-09-12	1870-02-18
Järfva	1866-09-20	Stockholm	Uppsala	1866-09-12	1870-03-12
Knifsta	1866-09-20	Stockholm	Uppsala	1866-09-12	1870-03-12
Märsta	1866-09-20	Stockholm	Uppsala	1866-09-12	1870-04-04
Rosersberg	1866-09-20	Stockholm	Uppsala	1866-09-12	1870-04-06
Rotebro	1866-09-20	Stockholm	Uppsala	1866-09-12	1870-04-08
Wäsby	1866-09-20	Stockholm	Uppsala	1866-09-12	1870-04-26

* Stämpelns tidigaste kända datum.

** Hörde då till Västmanlands län.

Utmärkelser 2023

I år är det 23 medlemmar som har varit med i förbundet i 50 år. De har varit medlemmar sedan 1972 och tilldelas en guldplakett för sitt trogna medlemskap. Förbundet uppmärksammar också de som har varit medlemmar i 40 respektive 25 år med silverplakett och bronsnål. Utmärkelserna skickas från förbundskansliet så att de kan delas ut på föreningarnas möten. Direktanslutna till förbundet får sin utmärkelse till sin hemadress.

Stort grattis!

50-årsplakett

Erik Hamberg, Uppsala

Kjell Eriksson, Uddevalla

Klaus Gebert, Malmö

Göran Weber, Norrköping

Göran Nilsson, Kristinehamn

Kjell Andersson, Sundsvall

Lars Nilsson, Sunne

Leif Ström, Stockholm

Gunnar Källgren, Stockholm

Lennart Berglund, Kalmar

Nils Albertsson, Hjo

Per-Åke Vikström, Råneå

Bengt Schéle, Åhus

Torbjörn Schyberg, Lund

Staffan Karlsson, Järfälla

Ulf Näslund, Timrå

Leif Eriksson, Norrtälje

Olle Petersen, Karlstad

Bert-Inge Edvardsson, Kristianstad

Mats Forsberg, Västerås

Yngve Snygg, Vedum

Arne Zimmergren, Lund

Bo Edlén, Dénia, Spanien



40-årsplakett

Åke Nordström, Furuby
Anders Sundström, Åkers Styckebruk
Anders Larsson, Gränna
Arnold Boström, Segeltorp
Bengt Sjögren, Grebbestad
Roland Bohman, Ulricehamn
Rune Carlsson, Hallsberg
Christer Brunström, Halmstad
Gerry Burgman, Hudiksvall
Gunnar Ståhl, Västerås
Holger Söderström, Bygdeå
Kjell Holmgren, Bollnäs
Jan Herwe, Stockholm
Anders Fridell, Stockholm
Egon Johnsson, Munka Ljungby
Kenneth Berglund, Huddinge
Kenneth Högberg, Alnö
Kent Kenndal, Åby
Kurt-Göran Lundkvist, Mellansel
Lennart Standoft, Ulricehamn
Lars Haagen, Linderöd
Mikael Norgren, Alnö

Lars Olsson, Sölvesborg
Per Olov Karmehed, Norrköping
Per-Olof Jönsson, Sollentuna
Peter Nordin, Säffle
Rolf Dahlberg, Karlskoga
Stefan Stjern, Eksjö
Stefan Nilsson, Vegby
Stefan Norrby, Burgsvik
Stig Edvinson, Fristad
Tommy Revai, Solna
Tore Westermark, Bastuträsk
Mats Tornvall, Lund
Kjell Broberg, Kvänum
Ulf Jernberg, Svenstavik
Leif Jönsson, Malmö
Sverker Lanner, Visby
Ludtke Friedemann, Bålsta
Hugo Martinsson, Näsviken
Leif Nilsson, Grönahög
Bengt-Erik Sahlin, Anneberg
Alf Svensson, Jönköping
Gary Coates, Ontario, Canada

25-årsnål

Åke Larsson, Kalmar
Anders Karlsson, Linköping
Anette Karlsson, Hammarö
Göran Persson, Östhammar
Bo Antonsson, Kungsbacka
Bengt-Åke Svenningsson, Karlstad
Christer Berntsson, Trollhättan
Curt Sjöberg, Hässleholm
Edvin Ehnevid, Svalöv
Håkan Lindberg, Eskilstuna
Jens Yde, Göteborg
Lars-Erik Carlsson, Falkenberg

Lennart Hjalmarsson, Borås
Benny Nilsson, Borgholm
Peter Olofsson, Torshälla
Roger Larsson, Visby
Rudolf Endrödi, Skärholmen
Micael Svensson, Målsryd
Ulf Johansson, Danderyd
Claes Hammar, Malmö
Mikael Magnusson, Hässelby
Åsa Oxenmyr, Älmhult
Lena Renström, Hässelby

Hurra, hurra!

Med varma gratulationer vill vi uppmärksamma våra medlemmar som fyller år under sommaren.

JUNI

95 år

07 Bernt I. Dybern, Göteborg
08 Allan Nileskär, Malmö
20 Bertil Liljekvist, Hässleholm

85 år

03 Ulf Gröndal, Västra Frölunda
06 Ulla Olson, Malmö
08 Bertil Malm, Varnhem
25 Kent Johansson, Stenungsund

80 år

03 Ingemar Hansson, Forshaga
11 Roland Persson, Fristad
12 Birgitta Sjögren, Lund
13 Åke Brorsson, Kalmar
15 Göran Bexelius, Frillesås
15 Claes Hederstierna,
Falkenberg

23 Bo Eriksson, Sollebrunn
25 Pelle Ohlson, Vallentuna
26 Ronny Krönvall, Värnamo

75 år

01 Morten Persson, Kivik
02 Staffan Cullheim, Bromma
03 Glenn Andersson, Sala
04 Ingemar Andersson,
Sölvesborg
17 Nils-Johan Borrsjö, Ljusdal
20 Kjell Kvarnström, Munkfors
23 Carl-Magnus Calmestrand,
Lidköping
24 Lars Gustav Antonsson,
Ljungskile

70 år

12 Dag Engström, Hölö

16 Per-Olof Jönsson, Sollentuna
18 Anne Pajula, Norrtälje
22 Kenneth Fredriksson,
Östersund
23 Anders Appelquist, Åby
23 Fredy Neuman, Åsarp
27 Mats Hantoft, Kågeröd
27 Torbjörn Nordh, Osby

60 år

08 Niels Kristian Hansen,
Birkerød, Danmark
10 Tomas Lindblad, Kumla
25 Robert Tham, Segeltorp
26 Leif Göthe, Mariestad

50 år

24 Torgny Karlsson, Hyltebruk

JULI

95 år

10 Lasse Hamlin, Södertälje

90 år

05 Arne Andersson, Kävlinge
06 Åke Malm, Kinnarumma
13 Karl-Johan Hansson, Malmö

85 år

05 Max Liljeroos, Hallstahammar
12 Leif Törnquist, Åkersberga
13 Åke Nilsson, Lerum
15 Jan Widegren, Örebro
17 Göran Josefsson, Ljungskile
24 Leif Mattsson, Nybro

80 år

04 Reinhard Jadrny, Västerås
11 Claes Örtvall, Västerås
13 Kjell Holmstedter,
Nynäshamn
19 Inge Persson, Perstorp
24 Hans G Oscarson, Boden
28 Kent Karlsson, Trollhättan
29 Christer Svensson, Asarum

75 år

30 Joel Yrlid, Borås

70 år

16 Klas Lindberg, Stockholm
17 Göran Persson, Östhammar

60 år

01 Lennart Ryberg, Uddevalla
07 Leif Josefsson, Vänersborg
24 Isto Lindström, Loimaa,
Finland

50 år

15 Håkan Cedemar, Tungelsta

AUGUSTI

95 år

03 Roland Pettersson, Fagersta

90 år

30 Arne Emriksson, Nybro

31 Hans Johansson, Huddinge

85 år

12 Leif Forslund, Falun

21 Leif Bohlin, Filipstad

80 år

09 Arne Svensson, Vrenstorp

14 Knud Erik Sørensen, Floda

16 Göran Törnquist, Karlstad

19 Helge Grøn, Randers NV,
Denmark

19 Egon Johnsson, Munka-
Ljungby

20 Stellan Almberg, Bromma

22 Lars-Erik Thomsgård,
Saltsjöbaden

24 Arne Bydén, Boden

26 Tommy Lindberg, Södertälje

31 Georg Musold, Hamburg,
Germany

75 år

10 Mats Lissdaniels, Malung

16 Bertil Östlund, Dala-Floda

18 Roger Sundqvist, Arboga

19 Krister Jacobsson, Vindeln

23 Bo Ranvert, Kristianstad

24 Thomas Weidenbring,
Helsingborg

28 Lennart Floren, Floby

29 Baltsar Sandberg, Värnamo

29 Klaus Gebert, Malmö

70 år

07 Lars-Olov Chronqvist,
Stockholm

13 Sigurd Brantsved,
Åkersberga

13 Folke Svensson, Mörsil

19 Rolf Gustafsson, Luleå

27 Bengt-Åke Svenningsson,
Karlstad

60 år

09 Per Sårmark, Ekerö

29 Thomas Sander, Hindås

50 år

30 Torgny Svensson, Mönsterås

SEPTEMBER

90 år

03 Arne Tångne, Trollhättan

07 Sven-Åke Norberg, Gävle

85 år

08 Sven-Erik Kemhagen,
Katrineholm

16 Curt Berglund, Sollentuna

80 år

02 Lars Norrman, Lund

03 Börje Johansson, Lyckeby

04 Jørgen Jakobsen, Helsingør
Denmark

05 Holger Lissvall, Göteborg

05 Kjell Zetterberg, Frösön

08 Christer Fridén, Bo-
hus-Björkö

10 Gunnar Ahlenius, Orsa

10 Rolf Söderström, Sollefteå

12 Jan Nyström, Olsfors

14 Hans Waldemarson, Båstad

14 Lars-Göran Strömberg,
Glanshammar

15 Jarl-Gunnar Salin, Esbo, Fin-
land

26 Lars Ljung, Danderyd

28 Lennart Persson, Växjö

29 Leif Norlin, Rimbo

75 år

02 Håkan Karlsson, Karlskrona

06 Jan Bengtsson, Vetlanda

07 Bernt Petersson, Malmö

16 Nils-Erik Karlsson, Rejmyre

24 Erik Jarl, Jönköping

29 Lars-Gunnar Andréasson,
Brämhult

30 Pertti Schön, Trollhättan

70 år

11 Rolf Wallin, Stånga

14 Roger Gunnar Gustafsson,
Karlsborg

20 Hans Lindfors, Fagersta

28 Anders Linde, Helsingborg

29 Tommy Östergren, Linköping

60 år

05 Jan Johansson, Borås

30 Per-Olov Persson, Sunne

50 år

08 Niklas Bernsand, Lund

12 Johan Andersson, Hjo

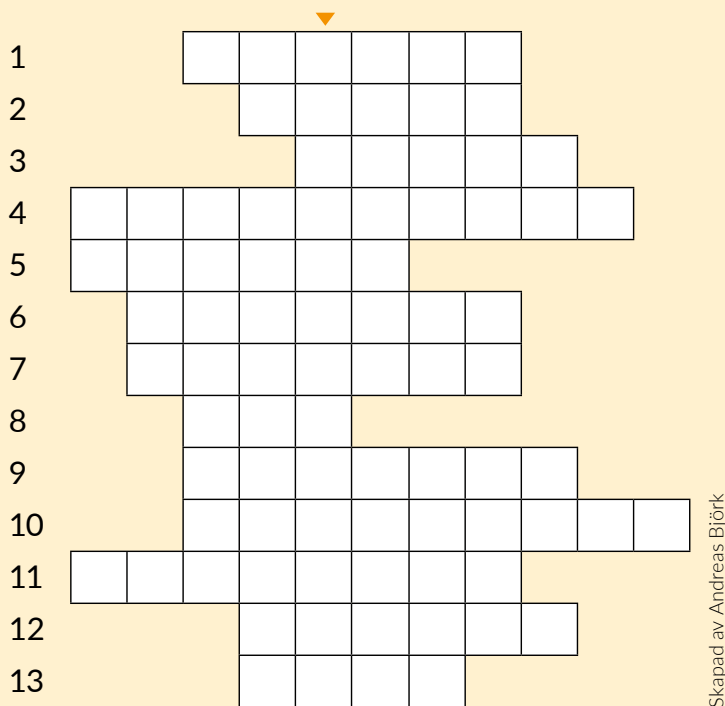
19 Daniel Johansson, Enskede

23 Christer Holgersson, Karls-
borg

ORDFLÄTA

Nummer 4-2023

Skriv in orden som blir på varje vågrät rad och se vad det lodräta ordet blir! Skicka svaret med namn och adress på ett vykort eller via mejl så att vi får lösningen senast **8 augusti**: SFF – Filatelisten, Glasfibergratan 8, 125 45 Älvsjö eller redaktion@sff.nu.



1. Tilltalsnamn på bror till Edward VII innan kröningen 1937. Morfar till Charles III.
2. Ett eller flera ark med frimärken paketerade i omslag kan kallas för...
3. På utländska motsvarigheter står det "Postage Due". Vilken funktion fyller de, tillika kodords-synonym.
4. Rimmar på javisst och kan beteckna läsare av denna tidskrift.
5. År 1901 delades detta världskända pris ut för första gången. Pristagarna har årligen uppmärksammats på svenska frimärken sedan 1961. Förnamnet på instiftaren.
6. Svensk motsvarighet till Fahrenheit. Upphovs-mannen avbildas på frimärke från 1982.
7. Delas ut några veckor i slutet av året och innehåller högtidsönskning.
8. Står på frimärken från Öst-Karelen, förutom Karjala.
9. Frimärke med Drottning Victoria övertryckt med ett stort B kommer från denna stad i Sydostasien.
10. Motsvarighet till Hafnia och Stockholmia i vårt östliga grannland.
11. Blev Syd-Rhodesia.
12. Aerodromplats uppmärksammas med frimärke på 1930-talet och med italiensk huvudstad i centrum.
13. Förkortning på europeisk samarbetsorganisa-tion för post- och teleoperatörer. Återfinns på europeiska samutgåvor sedan 1950-talet.

Ledtråd huvudordet: Symbol för viss typ av samlare med staty i bl.a. Göteborg.

1:a pris: Årsbok 2019:
Svenska frimärken berättar. En vacker samling frimärken från ett särdeles färgstarkt utgivningsår.

2:a-3:e pris:
En trisslott vardera.

Vinnare och lösning presenteras i nästa nummer.



Lycka till!

Vinnare i **POÄNGJAKT** nummer 3 – 2023

Som vinnare i Poängjakt i nummer 3 utses Bengt Sjögren, Grebbestad som får Årssats 2022, skänkt av Posta Stamps, Faroe Islands. Varsin trisslott får Jarl-Gunnar Salin, Esbo och Kurt Runhäll, Karlstad.

Rätt svar:

Eldlandet, Danmark, Myanmar, Gdansk, Australien.

Stort grattis!



Karin Kjäll 2023



MARKNADSPLATSEN

KÖPES

Piteå 1983, röd frankostämpel till Solanderjubileet 1733-1983 i god kvalitet. Sten-Anders Smeds, sten.a.smeds@gmail.com

Dag Hammarskjöld, postfriska: Kongo - övertryck "Recto-Verso, M 98-101. Jordanien - M 633-37. tandade ex. Korea - 1980, ark 12 st. ulla@callehdahlin.se

Rabatthäften. Årgång 1979-1980 140kr/st inkl. frakt. Årgång 1981-1990 160 kr/st inkl. frakt. Gärna stora partier. Mejla: a.stahlberg@hotmail.com

Raoul Wallenberg, postfriska: Dominica - Scott 1134, 1980. Guyana - Scott ?, 1991. Guyana - Scott 26801, 1993. ulla@callehdahlin.se

Medelpad! Samlar alla valörer från alla orter på ringtyp och Oscar, allt av intresse. Särskilt sökes TYNDERÖ på 24 öre ringtyp. Olle Håkansson, 070-579 4165 Olle.hakansson@olliam.se

Nominalvara. Köper ostämplade frimärken Frankrike, Schweiz, Tyskland, Österrike. Även större partier. För dagspris kontakta: bernt.e42@gmail.com

Jag köper de vackraste märkena till högsta dagspris. Allt av intresse, främst klassiskt (5,5,5) men även modernt. Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping. 070-666 76 18. info@magnusengstedt.se

SÄLJES

Välkommen till min samlarträff med försäljning av ortsstämplat, vykort m. m. den 22/7. Rune Ericsson, Bäckén, 573 76 Ydre. Tel 073-5990292.

Sverige + stämplat, AB, prakt och lyxstämpel till humana priser. Besök www.olliam.se Olle Håkansson, 070-579 4165 Olle.hakansson@olliam.se

42 500 olika utgåvor från 258 länder och med 100 motiv erbjudes förmånligt. Endast SEK 3

per Michel €. Begär prislistor! K-E Svensson, P O Hallmans gata 17, 13 tr, 112 69 Stockholm. svenssonkarlerik44@gmail.com

Grönland, Färöarna + övriga Norden, stämplat, **, par, miniark, häften, årssatser, brevklipp, Åland gutterpar. Skriv lista. Eva Blomster, Kansligatan 9A, 541 40 Skövde.

Besök min hemsida på www.samlamera.se. Klicka på webbshop och säljaren Pincett. Marknadens bästa utbud av lyx/klassiskt-modernt.

Lyxstämplar. Jag har de märken du saknar i modernt eller lyxklassiskt. Även svåra VM på band. Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping, 070-666 76 18, info@magnusengstedt.se

BYTES

Filatelist fra Norge søker kontakt med deg for bytte av pent stemplade frimerker mellom våre land. Basis Facit katalog. Hvis du er interessert, vennligst send din interesse til e-mail: filatelist.lime41@gmail.com

Manus till småannonser i nummer 5 2023 skickas till SFF-Filatelisten, Glasfibergatan, 125 45 Älvsjö eller till redaktion@sff.nu senast **8 augusti**. Förskottsbetalning sätts samtidigt in på bankgiro 581-6772 Sveriges Filatelist-Förbund.

Pris annons för privatpersoner: 50 kr för 5 rader (cirka 150 tecken inklusive mellanrum). För längre

annons debiteras 50 kronor för fem nya rader. **4 gratis småannonser** á 5 rader + kontaktuppgifter under 2023!

Markera noga om annonsen ska ligga under **bytes**, **köpes**, **säljes** eller **övrigt**. För stav- eller slarvfel ansvaras ej.

Kommande aktiviteter

AUKTIONER

MAJ

27-28/5 Frimärkshuset
29/5 Göta 61 vårauktion
31/5 Philea: Kvalitetsauktion 401

JUNI

3-4/6 Tre Kronor
14/6 Philea: Internationell auktion 402

JULI

2/7 Björn Jarlvik
15/7 Frimärksnetto
19/7 Philea: Extraauktion 2329

AUGUSTI

23/8 Philea: Internationell auktion 403

SEPTEMBER

10/9 Björn Jarlvik
15/9 Frimärksnetto
20/9 Philea extraauktion 2338
26-27/9 Tre Kronor
28-30/9 Postiljonens höstauktion #239

OKTOBER

21/10 JFF:s storauktion, Jönköping
18/10 Philea: Internationell auktion 404
28-29/10 Tre Kronor

NOVEMBER

8-11/11 Skanfils höstauktion - frimärken,
vykort, mynt och sedlar
12/11 Kungsbacka Frimärks- och
Vykortsförening på Samlamera
15/11 Frimärksnetto

DECEMBER

28/12 Tre Kronor

UTSTÄLLNINGAR

MAJ

25-28/5 Ibra 2023, Essen, Tyskland (I)

JUNI

2-4/6 Nordia 2023 på Island (No)
26-29/6 Harstad 23, Norge

SEPTEMBER

15-17/9 Trelleborg 2023
27-30/9 Stampex 2023

NOVEMBER

4-5/11 HORNSLET 2023,
Danmark (N)
27/11-
2/12 Thailand

MÄSSOR OCH EVENEMANG

MAJ

18/5 Forshagamässan

SEPTEMBER

8-9/9 Regionalträff/mässa Mittnorrand
9/9 Stamps in Svedala
10/9 Samlarmässa,
Ängelholms Filatelistförening
24/9 FriVy 2023 Huskvarna

OKTOBER

14/10 Trollex 2023 Samlarmässa

KALENDARIE T UPDATERAS ÄVEN KONTINUERLIGT PÅ WWW.FILATELISTEN.SE/KALENDER.
SKICKA IN NYA DATUM TILL INFO@SFF.NU OCH REDAKTION@SFF.NU.

Frimärks- och vykortsmässa

Save the date!

9 september kl. 10–17

Aggarpsskolan, Svedala
www.sufs.se/sis

**Stamps
in Svedala**

Auktion 98

Lördag 3 juni kl. 10.00

Internet Live

Frimärken Sverige, Norden och övriga världen samt stort avsnitt Stämplat. Även vykort och mynt.

Söndag 4 juni kl. 12.00

Salsauktion (Sandströms) Lindsberg
 (Visning från 9.00)

Samlingar, Partier och Fyndlådor från Hela Världen, inkl mycket Sverige. Även vykort och mynt.

Frimärksauktioner
TRE KRONOR
 Frimärken - Vykort - Mynt/Sedlar - Samlarsaker

Till auktionen via hemsidan www.trekronor.one
info@trekronor.one ♦ 070 - 598 80 08

VF auktion

www.vf-auktion.dk

Online auktioner

Gratis auktionskatalog

Over 10000 lots hver måned



Frederiksberg allé 52
 DK - 1820 Frederiksberg
 Tlf. (+45) 36160084
auktion@vf-auktion.dk

Utställningar på nätet: www.netex.se

Bli medlem i SFF

Detta ingår i ett medlemskap hos Sveriges Filatelistförbund:



- Filatelisten åtta gånger per år med ny layout och nytt innehåll.
- Gratis småannonser i tidningen.
- Annonsering på förbundets köp- och säljsajt Samlamera.
- Rabatt på Michel online och Facit-kataloger samt övrig litteratur.
- Delta i förbundets kurser och seminarier.
- Rätt att ställa ut på utställningar.
- **Rabatt på Tradera!**

Gå in på filatelisten.se/medlemskap



FRIVY 2023

FRIMÄRKS- & VYKORTSMÄSSA

Söndag 24 september 10–16
HUSKVARNA FOLKETS PARK

FRIMÄRKS- & VYKORTSHANDLARE FRÅN HELA SVERIGE

- GRATIS VÄRDERING Brev, frimärken och vykort.
- BYTESHÖRNA Entré 20 kr, ungdom gratis.
- SERVERING Info tel: 0706 95 88 88

Jönköpings Posthistoriska Förening

På SFF:s hemsida
www.filatelisten.se
hittar du den senaste
informationen.

URVALSHÄFTEN

Urval sänds till såväl enskilda som föreningar. Varje månad får du en sändning bestående av ca: 30 st urvalshäften med frimärken från de länder du har valt. Ca 3.000 urvalshäften från hela världen finns i lager. Inget köptvång! Även inlämnare är välkomna.

SVERIGEPRISLISTA

Komplett 31-sidig prislista över svenska postfriska och stämplade frimärken 1855–2022 till låga priser.

www.frantzideal.se

IDEAL Frimärksurval, Mältarevägen 49, 342 35 Alvesta,
Tel: 070-248 93 60, E-post: frantz@telia.com

Auktion 2 juli

Se på internet ca 18 000 objekt.

Frimärken köpes, större samlingar,
rabatthäften m.m.

www.jarlvik.com

Björn Jarlvik Filateli / Stockholm
Tel 070 6504926, bj@jarlvik.com

Hundratusentals frimärken från de flesta länder och motiv. Skriv/ring till oss och ange ditt samlarområde

Beställ en "personlig prislista".
www.mimir.se
(associerad med AB Philea)

Svartensgatan 6 NB, Stockholm • 08-381323 • stamps@mimir.se

Här finns det plats för fler annonser!

FRIMÄRKS-NETTO AUKTIONER

frimarksauktioner.se
15:e udda månader

Butik och Postorder sedan 1968
Frimärks-Netto / SAFE Album
Bruksgatan 30, 252 23 Helsingborg, Tel 042-14 49 82

SAFE safealbum.se

UPPSALA FILATELI HB

Ring 0768687807 för öppettider
Se även: www.facebook.com/upsalafilateli
Butik: Väderkvarnsgatan 35A Uppsala
dag.ekdahl@gmail.com KÖPER/SÄLJER



Auktion 12/11 på Samlamera

Kungsbacka Frimärks- och Vykortsförening



Besök www.filatelisten.se för senaste information.

www.norsten.com

Besök min webbsida och se mina specialofferter och prislister.
SVERIGE, ISLAND, DWI, GRÖNLAND m.m.
Karl A. Norsten AB
Box 1069, 181 21 Lidingö, Tel. 08-767 08 61 karl@norsten.com

www.unidafi.com

Frimärken och häften
Sverige, Norge, Danmark, Island, Finland, Grönland, Färöarna, DVI, Åland
Unidafi AB

My Stamps

Hög kvalitet av bättre Sverige före 1940
Tel: 070-518 92 30
Se www.mystamps.se

FACIT
stamps

Mer än bara kataloger!
Nya frimärkserbjudanden varannan vecka, stort lager Sverige ** & mycket annat.

040-25 88 55 www.FACITstamps.se

Skicka din annons till redaktion@sff.nu

CONTENTA FRIMÄRKEN AB

Tomtebogatan 17, 113 39 Stockholm Tel: 08-6113651
Se prislista på www.contenta.se
contentastamps@hotmail.com



Köp norska frimärken online

posten.no/frimerkebutikken



Upptäck oss! Du också!
www.nordfilateli.se

NORD-FILATELI HB

Boken om Drottningbrevet

Ett unikt författarskap kombineras mellan Tomas Bjäringer och Kent Ryen. Boken är berättelsen om korrespondensen mellan Sveriges & Norges drottning Lovisa (1821-1871) och hennes guvernant Victoire Wauhier i Haag, Nederländerna. Korrespondensen kom första gången ut på marknaden 1967, men blev känd 1968 med auktionen hos Stanley Gibbons i London.

Nu 55 år senare publiceras ett komplett census över alla de 100 registrerade breven utan frankering (förfilateli), samt de 114 breven med frankeringar från skilling banco respektive vapenperioderna.

Tomas Bjäringer har kartlagt Drottningbrevet sedan korrespondensen kom ut på marknaden. Kent Ryen samlar på och har forskat kring deras innehåll relaterat drottningens kontext när hon skrev breven. De båda författarna har nu kombinerat sina uppgifter och registreringar. De har registrerat den postala dokumentationen kring brevens postavgifter, rutter och färdvägar, samt inte minst upprättat ett komplett census över alla de 100+114 kända breven.

Census of 100 + 114 covers from the pre-stamp and Coat-of-Arms (skilling banco & öre) periods in Swedish postal history

Royal confessions to a lifelong friend
Swedish & Norwegian Queen Louise's Correspondence 1850-1871

Tomas Bjäringer RDP Hon. FRPSL
 & Kent Ryen

Swedish & Norwegian Queen Louise's Correspondence 1850-1871 • Bjäringer & Ryen

Upplaga 150 (kommer inte att tryckas fler) • 196 sidor • Språk Engelska
 • Trådbunden, 210x297 mm med hårdpärm, inlaga 90g/m2 obestruket papper, 4+4 färger.

Pris SEK 700 plus frakt SEK 90 inom Norden eller SEK 200 till övriga världen.

Beställ nu till nordisk@filateli.se med förhandsbetalning:

- SWISH **123 685 47 98**
- Bankgiro **5478-2925**
- IBAN & BIC **SE36 9020 0000 0902 5526 1227 / ELLFSESS**
- PayPal nordisk@filateli.se. Tillkommer SEK 50 i avgift.

Nordisk

FILATELI

ESTABLISHED 1917

Internationell Auktion

27-29 september

Inrikes 8-dubbel porto!



Inlämning till höstauktionen är igång!
Vi erbjuder även kontantköp samt att ombesörja upphämtning i ditt hem. Kontakta Andreas Lindekvist på 040-25 88 52 eller andreas.lindekvist@postiljonen.se

**Besök oss även gärna i vår monter på:
IBRA 2023 i Essen 25-28 maj • NORDIA 2023 i Gardabær 2-4 juni**

AuctionHouse international

Postiljonen

We value your collection

Stolt sponsor till:

